

Varför kräver inte SI in viten längre?

- en granskning av Skolinspektionens tillsynsuppdrag

Christian Wettergren, föräldranätverket Rätten till Utbildning

Ursprunglig version: 2024-08-17

Uppdaterad version: 2024-12-19

Innehållsförteckning

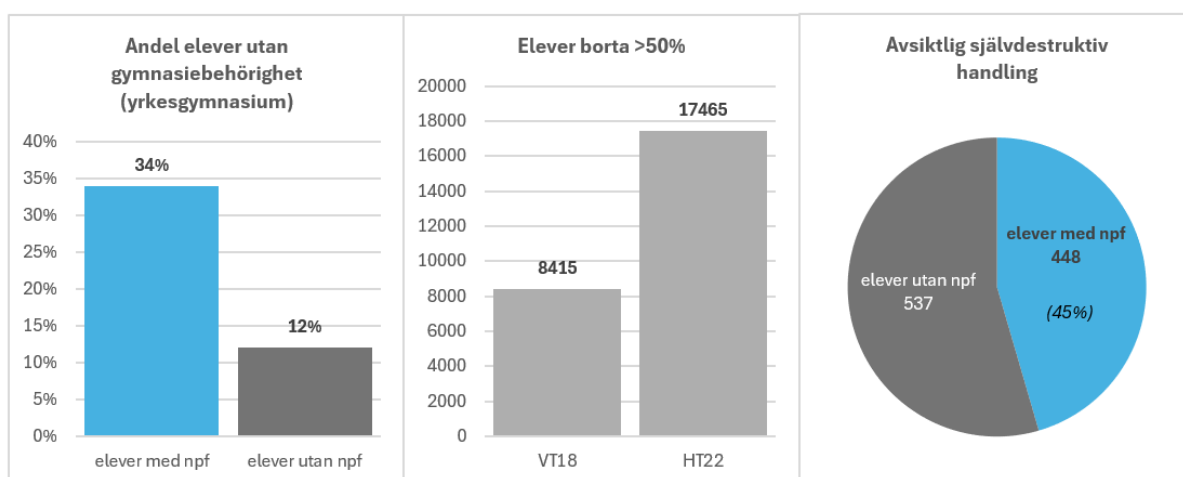
INLEDNING	3
SKOLINSPEKTIONENS UPPDRAG OCH VERKSAMHET	6
Skolinspektionens uppdrag.....	6
Skolinspektionens inspektionsverksamhet har drastiskt ändrat karaktär	7
Högsta förvaltningsdomstolens dom <i>HFD 2020 ref. 28</i>	8
Skolinspektionens åtgärder efter HFD-domen	9
Skolinspektionens nuvarande inställning till vitesinstrumentet i tillsynen.....	10
GRANSKNING AV SKOLINSPEKTIONENS VITESFÖRELÄGGANDEN	12
Förelägganden under 2020-2024	12
Fall 1: Rådaskolan i Mellerud (SI 2023:6704)	14
Fall 2: Anneroskolan i Helsingborg	18
Fall 3: Nya Raketskolan i Kiruna.....	20
Fall 4: Norrtullsskolan i Söderhamn (SI 2021:8979).....	24
EFFEKTER AV SKOLINSPEKTIONENS EGENVALDA PRAXISÄNDRING	26
Elever som inte får en likvärdig utbildning	26
Negativa systemeffekter av försvagad tillsyn.....	26
Bristande laglighet i Skolinspektionens uteblivna viten	27
VAD KRÄVER VI FÖR ÅTGÄRDER?	29
KÄLLOR	30
APPENDIX 1. SKOLINSPEKTIONENS HEMSTÄLLAN TILL REGERINGEN OM UPPHÄVANDE AV SKYLDIGHET ATT UTFÄRDA VITE VID ALLVARLIGA BRISTER	31
APPENDIX 2. RIKSREVISIONENS GRANSKNING 2019	33
APPENDIX 3. TIDÖAVTALET OM TILLSYN AV SKOLVÄSENDET	36
APPENDIX 4. LISTA ÖVER VITESBESLUT SOM INTE GÅTT TILL VERKSTÄLLANDE	37

Inledning

Vi i föräldranätverket Rätten till Utbildning kämpar för alla barn och ungas rätt till en fungerande skolgång. Rätten till Utbildning är en rättighet som återfinns i regeringsformen, i EU:s grundstadgar och i internationella rättighetskonventioner, förutom i skollagen. Att få en god start i livet är en avgörande rättighet för individen, och också en avgörande samhällsfråga – och rationellt samhälls-ekonomiskt.

Vi har tidigare tagit fram [statistik](#) som visar att dagens skolväsendet brister i att säkerställa en likvärdig skola för npf-elever, där 34% av npf-eleverna inte får stöd nog att uppnå grundläggande gymnasiekompetens, att jämföra med 12% hos elever utan npf. Vi har också visat att [antalet elever med omfattande problematisk skolfrånvaro](#) (sk "hemmasittare") har fördubblats på fyra år till hela 1,6% av eleverna i grundskolan. Npf-elever i svensk grundskola råkar ut för kraftigt förhöjda nivåer av psykisk ohälsa, och 45% av samtliga självmordsförsök utförs av npf-elever, vilket är 6-7 gånger högre än för de övriga eleverna.

Figur. Huvudresultat från statistikstudie över npf-elevers skolresultat (nov 2023), omfattande 120.000 utgångselever i läsåret 21/22.

Liknande brister i likvärdigheten drabbar också andra marginaliserade och utsatta elevgrupper i svensk skola. För att vi i Sverige på riktigt ska kunna vända den svenska skolans nedåtgående trend behöver krafttag sättas in, och **en avgörande nyckel i varje sådant system är en fungerande tillsynsmyndighet.**

Vi har därför bestämt oss för att granska hur vår Skolinspektionens tillsyn faktiskt fungerar för elever som behöver särskilt stöd. Följer huvudmännen och kommunerna skollagens bestämmelser? Får brott mot dem konsekvenser för kommunerna? Hur sköter skolinspektionen sin tillsyn?

Skolinspektionens tillsyn har tidigare fått kritik för brister av Riksrevisionen 2013 och 2019. Granskningen 2019 konstaterade följande: *"Riksrevisionens övergripande slutsats är att det finns brister i Skolinspektionens uppföljning av tillsynsbesluten. En ändamålsenlig uppföljning bör kontrollera att de identifierade bristerna är åtgärdade och avhjälpta innan ärenden avslutas."*

I denna rapport granskar vi hur inspektionens tillsyn fungerat de senaste åren efter Riksrevisionens kritik 2019. [Har skolinspektionen tagit till sig av Riksrevisionens kritik? Säkerställs att "de identifierade bristerna är åtgärdade och avhjälpta" innan tillsynen avslutas?](#)

Vi har därför valt att granska närmare hur Skolinspektionen arbetat med vitesförelägganden under perioden 2019-2024. Är identifierade brister avhjälpna när ärenden avslutas? Får huvudmän som inte rättar sig efter förelägganden några kännbara konsekvenser?

Tyvårr visar vår granskning på att Skolinspektionens tillsynsverksamhet har betydande brister:

- **Skolinspektionens tillsyn** av svensk skolväsende **har minskat kraftigt i volym under de senaste fem åren**. Både riktad tillsyn och tillsyn utifrån individärenden har minskat kraftigt. **Volymen tillsynsärenden har fallit med över 80% sedan 2017.**
- Skolinspektionen har **helt upphört med att gå till domstol för att inkräva viten, och inga viten alls har betalats sedan 2020**. Enligt Skolinspektionens jurister beror det på att *”alla huvudmän avhjälp de förelagda bristerna”*. Men vår granskning visar att bristerna tvärtom är kvar och konstateras i skolinspektionens egna handlingar, men att ärenden avslutas ändå.
- **Skolinspektionen hänvisar till en HFD-dom (maj 2020) där förvaltningsdomstolen ställde starkare krav på hur vitesföreläggandena formuleras** (kopplat till skollagens bestämmelser om *systematiskt kvalitetsarbete*), **som orsak till att inte begära verkställighet av vitesförelägganden**. Skolinspektionen har till och med gjort en hemställan till regeringen att inspektionen inte längre skulle vara skyldig att vitesförelägga vid *”brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen”* (26 kap 27§ SL). Hemställan att stryka denna paragraf i skollagen lämnades utan åtgärd.
- **Skolinspektionen har ändrat de facto ändrat sin praxis (utan lagstöd)** rörande begäran om verkställighet av vitesförelägganden, och som konstaterades ovan har **INGA viten inkrävts av inspektionen sedan andra halvan av 2020**.
- Då skolinspektionen fortfarande har en skyldighet att utfärda viten vid allvarliga brister så hamnar inspektionen i ett dilemma om bristerna inte avhjälpas av huvudmannen inom tidsfristerna. **Inspektionens jurister påstår att samtliga brister väsentligen avhjälpits i de ca 150 vitesförelägganden (på totalt över 100 mkr i initiala viten) som SI utfärdat de senaste fem åren**. Vi har valt att granska några av dessa fall närmare.

Frågan är vilken trovärdighet Skolinspektionens tillsyn får hos huvudmännen om inspektionen ger huvudmännen upprepade nya chanser att undkomma förelägganden och viten? I flera av granskningarna har huvudmännen fått åtskilliga år på sig att rätta till grundläggande brister, och trots att inte lyckats med detta – har SI istället avskrivit vitena. Är det rimligt? I ytterligare fall där allvarliga brister kvarstår trots vitesföreläggande har inspektionen istället givit utökad tidsfrist istället för att verkställa vitesföreläggandet.

Vi ser inga indikationer på att Skolinspektionen tagit till sig av Riksrevisionens kritik från 2019. Istället har tillsynen ytterligare försvagats och praxisen att förlita sig på skriftlig dokumentation från huvudmannen – utan oberoende uppföljning som Riksrevisionen krävde – fortsätter förekomma som grund till avskrivande av ärenden.

I regeringens proposition "Ökade möjligheter att stänga skolor med allvarliga brister" (SOU 2021/22:45) så behandlade regeringen de hemställan som skolinspektionen skrivit. Dels så vidhöll regeringen att bestämmelsen i 26 kap 27§ skulle vara kvar, och skolinspektionens möjligheter att genomdriva åtgärder förstärktes ytterligare genom att en huvudman blev skyldig att genomföra den åtgärd inspektionen förelagt.

Om en huvudman har tydliga brister i att följa grundläggande skolbestämmelser (som leder till att rätten till utbildning inte säkerställs) så är kraven för utdömmande av vitesförelägganden uppfyllda av tingsrätten. Vi anser därför att SI borde gått fram med ytterligare verkställighetsbegäran till förvaltningsrätterna, för att ytterligare driva fram ytterligare rättspraxis kring under vilka omständigheter viten faktiskt kan utkrävas.

Att ge särskilt stöd och tilläggsbelopp är så klart kostsamt för huvudmän, och det finns alltid en frestelse hos både huvudmän och hemkommuner att ta genvägar och försöka undvika kostsamt stöd. De stora bristerna i likvärdighet i svenskt skolväsende visar med all önskvärd tydlighet på detta problem.

Skolinspektionen har därför en mycket viktig uppgift genom sin tillsyn att upprätthålla regel- efterlevnaden i svensk skola. Att ge en huvudman ett vite spelar en viktig roll att påminna huvudmännen om sitt uppdrag – *en skola för ALLA elever*.

SI:s tillsyn	2019-2024	2014-2018
Antal vitesförelägganden	172 beslut	462 beslut
Totalt förelagda vitesbelopp	142 mkr	270 mkr
Verkställda viten	0,1 mkr (innan maj 2020) 0,00 mkr (efter maj 2020)	24,5 mkr

I ett skolsystem som omsätter över 200 miljarder kr årligen **så saknar viten på den här nivån någon som helst relevans för att påverka aktörernas incitament.**

Vi har svårt att förstå att Skolinspektionen inte visar större intresse för sitt tillsynsuppdrag som ju är syftet och grundstenen för myndigheten? Det är viktigt att myndighetens tillsynsverksamhet återupprättas, och att Skolinspektionens agerande genomgår en oberoende granskning.

All dokumentation kopplad till vår rapport finns att tillgå på [Google drive - Skolinspektionens svaga tillsyn](#).

Skolinspektionens uppdrag och verksamhet

Skolinspektionens uppdrag

Skolinspektionen är den myndighet som ska se till att skollagen följs, och ska utöva tillsyn av skolans huvudmän.

Tillsyn

Definition av tillsyn

26 kap. **2 §** Med **tillsyn** avses i denna lag en självständig granskning som har till syfte att kontrollera om den verksamhet som granskas uppfyller de krav som följer av lagar och andra föreskrifter. I tillsynen ingår att fatta de beslut om åtgärder som kan behövas för att den huvudman som bedriver verksamheten ska rätta fel som upptäckts vid granskningen.

Skollagen 26 kap

Skolinspektionen har som ett av sina viktiga instrument möjligheten att förelägga huvudmän att vidta åtgärder med ett kopplat vite till föreläggandet. Skolinspektionen har också en möjlighet att återkalla tillstånd eller ta över huvudmannaskapet genom sk "statlig rättelse" och "verksamhetsförbud".

Vitesmöjligheten är ett mycket viktigt instrument, och Skolinspektionen är skyldig att utdöma vite då elevers rätt till utbildning hotas (se 27§ nedan).

Ingripanden vid tillsyn

Föreläggande

26 kap. **10 §** En tillsynsmyndighet får förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten eller, i fråga om enskild huvudman, de villkor som gäller för godkännandet eller beslutet om rätt till bidrag.

Vite

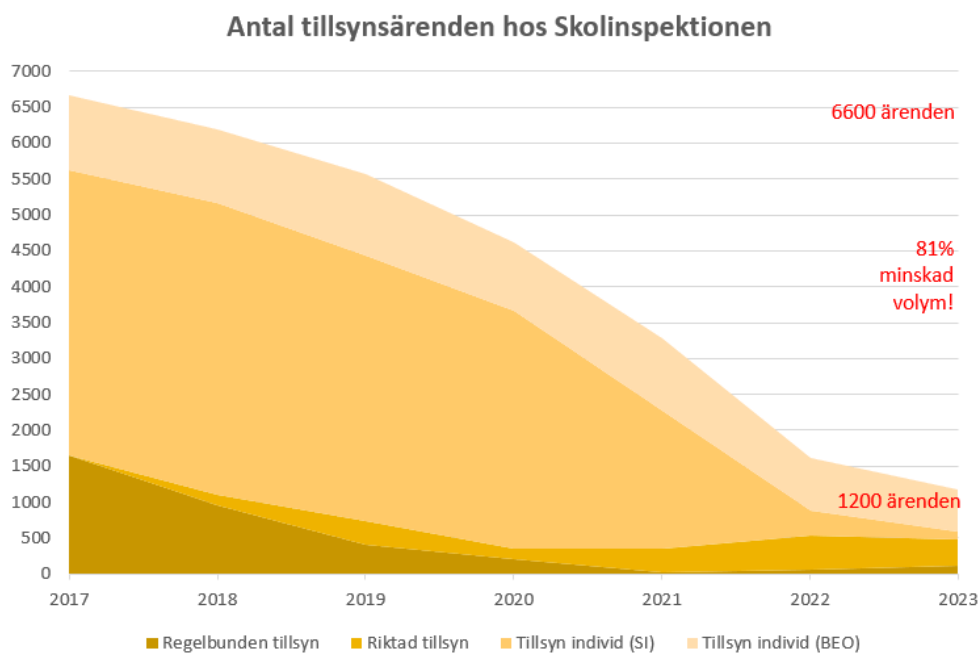
26 kap. **27 §** Ett föreläggande enligt detta kapitel får förenas med vite.

2 st. Statens skolinspektion ska förena ett föreläggande som avses i **10 §** med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

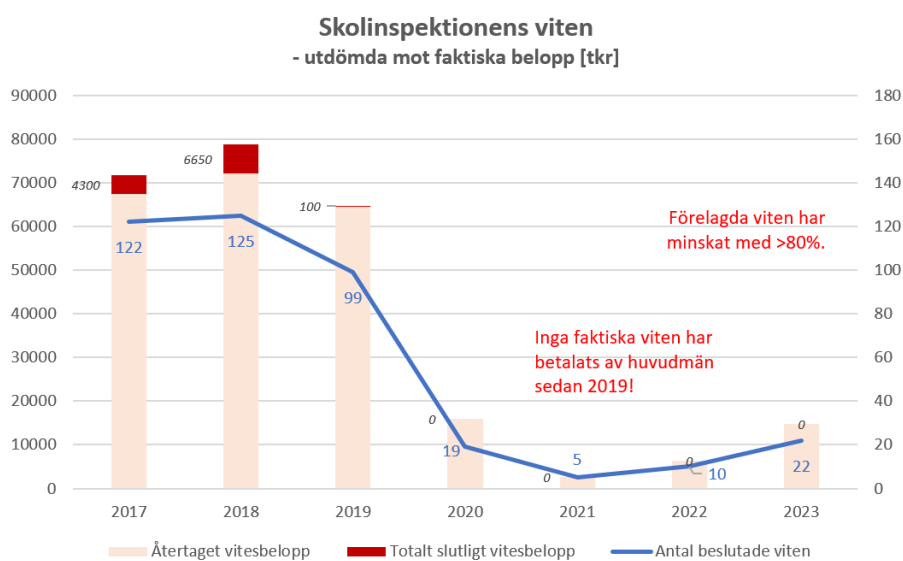
Skolinspektionens inspektionsverksamhet har drastiskt ändrat karaktär

De senaste 5-7 åren har inspektionsverksamheten hos Skolinspektionen förändrats kraftigt, och mängden tillsynsärenden har minskat avsevärt. Nedanstående graf bygger på uppgifter i Skolinspektionens årsredovisningar till regeringen 2018-2023.

En del av skiftet kan förklaras med att Skolinspektionen gör kvalitetsgranskningar istället, men antalet sådana granskningar har inte ökat väsentligt. Frågan är också vilken effekt dessa har i praktiken, då huvudmännen inte är skyldiga att följa dem.

Kopplat till den minskade tillsynsvolymen är också de utdömda vitesbeloppen, som har genomgått en liknande minskning i omfattning.

Vad som är speciellt intressant är att inga huvudmän behövt betala vitesbelopp sedan 2020. Vad ligger bakom denna utveckling?

Högsta förvaltningsdomstolens dom HFD 2020 ref. 28

I maj 2020 kom en dom från Högsta Förvaltningsdomstolen (HFD 2020 ref. 28) där ett vitesföreläggande kopplat till bristande systematiskt kvalitetsarbete hos en huvudman avlogs av domstolen.

Frågan i målet

15. Frågan i målet är hur preciserat ett vitesföreläggande om att åtgärda brister i en skolhuvudmans systematiska kvalitetsarbete måste vara för att det ska kunna ligga till grund för utdömande av vitet.

Ur HFD 2020 ref 28

Orsaken var att HFD ansåg att skolinspektionens föreläggande var för ottydligt preciserat, då bestämmelser kring systematiskt kvalitetsarbete inte finns som bindande skolföreskrifter utan enbart som "allmänna råd" från Skolverket.

Bedömningen i detta fall

29. Av skollagen följer att en huvudman ska ha ett kvalitetssystem med struktur, rutiner, processer och resurser för att leda och styra verksamheten i syfte att nå förbättringar inom denna. Däremot saknas regler om hur det systematiska kvalitetsarbetet ska bedrivas och vad som mer konkret krävs av en huvudman i detta avseende. Inte heller finns det några myndighetsföreskrifter som reglerar en huvudmans åligganden.

32. Då det i vitesföreläggandet inte tillräckligt preciserat anges vilka åtgärder som Frösunda Omsorg ska vidta saknas förutsättningar för att döma ut det förelagda vitet. Överklagandet ska därför avslås.

Ur HFD 2020 ref 28

En nyckelfråga i HFD:s dom var avsaknaden av bindande myndighetsföreskrifter. Skolverket har inom området enbart skrivit allmänna råd kring systematiskt kvalitetsarbete, inte några skolförordningar (SKOLFS). Liknande brister finns inom fler viktiga områden, såsom att det enbart finns allmänna råd för särskilt stöd.

Domen innebär att det krävs *rättssäkra* regler för att tillåta vitesförelägganden så att huvudmän tydligt vet vad de är skyldiga att göra för att inte riskera förelägganden, vilket ju är ett rimligt krav.

Skolinspektionens åtgärder efter HFD-domen

Domen i HFD utgjorde så klart ett betydande bakslag för Skolinspektionen, och åtgärder behövde vidtas för att komma till rätta med situationen. Så vad vidtog Skolinspektionen för åtgärder?

Inspektionen skrev två sk *hemställan* till regeringen, den första i juli 2020 och en ytterligare i november 2020. I den första hemställan bad Skolinspektionen regeringen att ändra lagen så att inspektionen inte längre var skyldiga att utfärda viten.

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Hemställan

2020-07-10
1 (2)
Dnr SI 2020:5285

Hemställan

Skolinspektionen hemställer att;

- regeringen tar del av Skolinspektionens bedömningar enligt nedan när det gäller Högsta förvaltningsdomstolens dom den 28 maj (1593-19)

- regeringen överväger att ta initiativ till att upphäva 26 kap. 27 § andra stycket skollagen så att det inte längre blir obligatoriskt för Skolinspektionen att under vissa förutsättningar förena ett föreläggande med vite.

Hur en tillsynsmyndighet skall utöva en effektiv tillsyn utan vitesinstrumentet är svårt att förstå?

Vite

26 kap. 27 § Ett föreläggande enligt detta kapitel får förenas med vite.

2 st. Statens skolinspektion ska förena ett föreläggande som avses i 10 § med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Inspektionen ville alltså att viten inte skulle behöva utdömas ens vid *”brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen”*.

I regeringens proposition *”Ökade möjligheter att stänga skolor med allvarliga brister”* (SOU 2021/22:45) så behandlade regeringen ovanstående hemställan som skolinspektionen skrivit. Dels så **vidhöll regeringen att bestämmelsen i 26 kap 27§ skulle vara kvar**, och gav skolinspektionen ytterligare möjligheter att genomdriva åtgärder genom att en huvudman blev *skyldig* att genomföra den åtgärd inspektionen förelagt. Även andra förstärkta tvångsmedel infördes.

Skyldigheten att utfärda viten under sådana allvarliga omständigheter som i ovanstående paragraf kvarstår alltså för SI.

Skolinspektionens nuvarande inställning till vitesinstrumentet i tillsynen

Vi har ställt en rad frågor till Skolinspektionen för att förstå hur tillsynen utvecklats efter HFD-domen. Vi kan konstatera att Skolinspektionen förändrat sin praxis, vilket bland annat framgår av följande stycke i [årsredovisningen 2023](#).

Föreläggande, anmärkning och avstående från ingripande

Jämfört med tidigare år har Skolinspektionen sedan 2022 använt föreläggande i mindre omfattning när brister har konstaterats på skolenhetsnivå inom planerad och riktad tillsyn. Istället har myndigheten oftare använt anmärkning och till viss del även avstått från att ingripa. Detta gäller fortsatt under 2023 och är i linje med en översyn som skett kring hur proportionalitetsprincipen tillämpas vid val av ingripande av myndigheten. Andelen förelägganden inom planerad tillsyn och riktad tillsyn på generell nivå har dock ökat något jämfört med 2022. I översynen konstaterades att myndigheten i större utsträckning borde använda hela den sanktionstrappa som finns reglerad i skollagen. Att anmärkning och till viss del avstående från ingripande har blivit vanligare är en effekt av detta. Skolinspektionen har även konstaterat att det i de allra flesta fall räcker med ett mildare ingripande eftersom huvudmännen oftast rättar till bristerna. Viktigt att lägga till är dock att ifall så inte sker agerar myndigheten med skarpare åtgärder.

Skolinspektionens årsredovisning 2023, s. 38

Vi har tagit ovanstående som utgångspunkt för en mailkorrespondens med bl.a. Skolinspektionens jurist, Helena Boson. Nedan är en sammanfattning av korrespondensen (hela mailkorrespondensen finns att tillgå).

Först konstaterar hon att SIs avsikt med sin hemställan till regeringen inte var att *sluta* utdöma viten.

Föräldranätverket> Enligt 26 kap. 27 § andra stycket ska Skolinspektionen förena ett föreläggande med vite om bristen/bristerna som avses *allvarligt försvarar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen*.

Skolinspektionens jurist> I hemställan förklarar myndigheten varför denna bestämmelse om skavite kan försvara för myndigheten i vissa fall förena ett föreläggande med vite. Anledningen till den hemställan är alltså inte att vi ska *sluta* utge viten.

Dock svarar SI också att i praktiken så har inga viten betalats av huvudmän under perioden.

Föräldranätverket> Är det inte så (som vi konstaterade tidigare) att ni efter 2019 de facto inte har ansökt om några fler utdömande av viten - det är ju noll kr som inbetalts, eller hur?

Skolinspektionens jurist> Skolinspektionen ansökte om utdömande av vite i tre fall i början av 2020. Efter dessa tre ansökningar har inga fler ansökningar gjorts. Alla tre ansökningarna avslogs av förvaltningsrätten vilket är orsaken till att noll kronor har inbetalts.

Vi har tillgång till dessa domar från förvaltningsrätten.

Enligt Skolinspektionens jurist så har **inga fler viten inkrävts via domstol då huvudmännen avhjälpt anmärkningarna**, *“det inte funnits skäl att ansöka om utdömande i några av ärenden då huvudmännen helt eller till största delen har följt dessa vitesförelägganden”* (se nedan). Dessutom så hänvisas det lite oklart till effekter av Corona-pandemin också.

Föräldrätverket> En undran: då inte 27 paragrafen ändrats, hur kommer sig det praxis ändrats så tydligt?

Skolinspektionens jurist> Det finns flera orsaker till det. En orsak är att förutsättningarna för myndighetens tillsyn under pandemin ändrades markant och myndigheten därav fattade färre vitesförelägganden. En annan orsak till varför myndigheten inte har gjort några ansökning efter de tre som gjordes inom första kvartalet 2020 är att det inte funnits skäl att ansöka om utdömande i några av de ärenden där det fattats vitesförelägganden efter mars 2020 då huvudmännen helt eller till största delen har följt dessa vitesförelägganden.

Men är det verkligen så att inga brister kvarstår efter Skolinspektionens tillsyn? Vi ställer oss *frågande* till detta påstående, och har därför valt att granska Skolinspektionens beslut i vitesärenden 2020-2023.

Vår granskning återfinns i nästa kapitel.

Granskning av Skolinspektionens vitesförelägganden

Förelägganden under 2020-2024

Vi har tittat på utfärdade förelägganden med viten till olika huvudmän sedan 2020, och försökt se om de missförhållanden som Skolinspektionen identifierat i sitt första beslut FAKTISKT åtgärdats av huvudmannen.

Nedan är ett utdrag ur Skolinspektionens vitesförelägganden 2020-2024. De av domstol fastställda vitena återfinns i kolumnen längst till höger – som är *tom!* **Som framgår har inga viten alls av de över 100 mkr som Skolinspektionen förelagt i över 150 tillsyner under 2020-2024 fastställts & betalats.**

Ärendenummer	Skolenhet/verksamhet	Huvudman	Inspektionsform	Datum vitesbeslut	Vitesbelopp enligt beslut	Vitesbelopp enligt fastställande
SI 2020:1462	Enöglaskolan	Enköpings kommun	Riktad tillsyn – generell	2/17/2021	950 000	
SI 2019:7975	Mariaskolan	Umeå kristna friskoleförening	Regelbunden tillsyn	2/23/2021	200 000	
SI 2019:5847	Pajala Centralskola	Pajala kommun	Riktad tillsyn – generell	5/12/2021	500 000	
SI 2020:9112	Thoren Business School Sundsvall	Thorengruppen AB	Riktad tillsyn – generell	6/16/2021	500 000	
SI 2019:10165	Hvilan Gymnasium Lund	Hvilan Utbildning AB	Regelbunden tillsyn	11/9/2021	500 000	
SI 2021:7514	Järdalaskolan	Linköpings kommun	Riktad tillsyn – generell	3/8/2022	1 000 000	
SI 2021:8637	Högalidskolan 7-9	Kiruna kommun	Riktad tillsyn – generell	6/1/2022	600 000	
SI 2019:10165	Hvilan Gymnasium Lund	Hvilan Utbildning AB	Regelbunden tillsyn	6/28/2022	800 000	
SI 2021:5255	Thoren Framtid i Älmhult	Thoren Framtid AB	Riktad tillsyn – generell	6/29/2022	500 000	
SI 2022:5780	Thoren Business School Solna	Thorengruppen AB	Riktad tillsyn – generell	9/15/2022	500 000	
SI 2022:3889	VFG Jönköping	VFG Utbildning AB	Etableringskontroll	10/12/2022	300 000	
SI 2021:6382	Vuxenutbildningen	Kävlinge kommun	Riktad tillsyn – generell	10/27/2022	1 500 000	
SI 2021:7514	Järdalaskolan	Linköpings kommun	Riktad tillsyn – generell	12/1/2022	600 000	
SI 2022:3189	Friskolan Hjärtat i Vidsel	Friskolan Hjärtat i Vidsel AB	Etableringskontroll	12/15/2022	300 000	
SI 2022:6072	Magelungens grundskola Älvsjö	Magelungen Utveckling AB	Riktad tillsyn – generell	12/21/2022	300 000	
SI 2021:5976	Hvilan Gymnasium Kabbarp	Hvilan Utbildning AB	Riktad tillsyn – generell	1/11/2023	800 000	
SI 2022:3140	Sjöparksskolan A och B	Gällivare kommun	Riktad tillsyn – generell	2/7/2023	700 000	
SI 2022:10083	Thoren Innovation School Malmö 2	Thoren Innovation School AB	Riktad tillsyn – generell	2/21/2023	800 000	
SI 2022:7231	Österåkersbygdens friskola	Österåkersbygdens friskoleförening	Planerad tillsyn	2/22/2023	300 000	
SI 2022:8685	Thoren Business School Växjö	Thorengruppen AB	Riktad tillsyn – generell	2/27/2023	1 000 000	
SI 2022:6894	Anneroskolan	Helsingborgs kommun	Riktad tillsyn – generell	3/20/2023	1 000 000	
SI 2022:8124	Montessoriskolan Lära för Livet	Montessoristiftelsen Lära för livet	Riktad tillsyn – generell	4/11/2023	300 000	
SI 2021:8949	Nya Raketskolan 4-6	Kiruna kommun	Riktad tillsyn – generell	5/3/2023	600 000	
SI 2022:9948	Båktorp skola	Båktorp AB	Riktad tillsyn – generell	5/10/2023	300 000	
SI 2022:2945	Nya Raketskolan 7-9	Kiruna kommun	Riktad tillsyn – generell	6/2/2023	600 000	
SI 2021:8979	Norrullsskolan F-6	Söderhamns kommun	Riktad tillsyn – generell	6/12/2023	650 000	
SI 2021:4316	TAU Hantverkskola Gymnasium	TAU Learning AB	Riktad tillsyn – generell	6/14/2023	600 000	
SI 2022:9710	Stockholms Montessoriskola Anne Frank	Montessori förskolor och skolor i Sverige AB	Planerad tillsyn	6/21/2023	1 500 000	
SI 2022:4579	Västsvenska Gymnasiet	Idrottens skola i Göteborg AB	Riktad tillsyn – generell	6/21/2023	600 000	
SI 2023:2847	Växjö Fria Fordonsgymnasium	VFG Utbildning AB	Riktad tillsyn – generell	6/22/2023	550 000	
SI 2023:3611	Thoren Business School Stockholm	Thorengruppen AB	Riktad tillsyn – generell	7/3/2023	1 000 000	
SI 2023:303	Hörby Yrkesgymnasium	Hörby Yrkesgymnasium AB	Riktad tillsyn – generell	8/30/2023	300 000	
SI 2022:7231	Österåkersbygdens friskola	Österåkersbygdens friskoleförening	Planerad tillsyn	11/20/2023	200 000	
SI 2023:5500	Malmö Lärlingscenter	Malmö kommun	Planerad tillsyn	12/19/2023	1 600 000	
SI 2022:6072	Magelungen grundskola Älvsjö	Magelungen Utveckling AB	Riktad tillsyn – generell	12/21/2023	300 000	
SI 2023:7729	Gymnasieakademien Göteborg	IEAB International Education AB	Riktad tillsyn – generell	12/21/2023	600 000	
SI 2023:6704	Rådaskolan	Melleruds kommun	Riktad tillsyn – generell	12/21/2023	500 000	

(Hela listan med ca 150 vitesförelägganden som inte gått till utdömande finns i appendix 4.)

Vi har valt att granska fyra fall närmare för att avgöra om bristerna verkligen avhjälpats i praktiken, eller om Skolinspektionen backar från de vitesförelägganden som inte åtgärdas? Vi har därför tittat närmare på vitesförelägganden mot Rådaskolan i Melleryd, Nya Raketskolan i Kiruna (2 olika ärenden), Anneroskolan i Helsingborg och Norrullsskolan i Söderhamn.

Tillägg december 2024: Vi har även gjort en separat granskning av Martinskolan i Stockholm, även om den tillsynen inte belades med vite. Bristerna som skolinspektionen skrivit i sitt protokoll är betydande.

Det vi kan konstatera från den granskning vi gjort är att Skolinspektionen upprepade gånger avslutar vitesförelägganden utan den transparenta uppföljning som Riksrevisionen kräver.

3.2.2 Otydliga avslut av ärenden med upprepade förelägganden (2019)

Enligt Riksrevisionens bedömning kan skolor som får upprepade förelägganden ha stora problem och därför bör Skolinspektionens uppföljning göras skyndsamt och noggrant. Riksrevisionen har granskat 28 av 69 identifierade ärenden inom Tillsyn 2015 där skolor fått upprepade förelägganden (med eller utan vite) avseende trygghet och studiero. Av de 69 ärendena har 20 ännu inte avslutats, och av de som granskats finns två som inte är avslutade.¹⁰¹

För flera av de studerade ärendena är det dock oklart vad som får Skolinspektionen att slutligen bedöma att bristen eller bristerna har avhjälpats.

Nedan återges en beskrivning av ett ärende som enligt Riksrevisionen är typiskt för flera ärenden (beskrivningen är ett kondensat av akten, sammansatt av Riksrevisionen).¹⁰²

Skolan besöks av Skolinspektionen i mars 2017. Beslut fattas i maj 2017 där skolan får förelägganden om att åtgärda brister inom sex områden, bland annat *Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling*, redovisning ska inkomma senast augusti 2017. I beslutet redogörs för brister i stil med "Eleverna uppger i intervju att incidenter inträffar på rasterna, på fotbollsplanen, och att det varit mycket bråk, skrik och konflikter. Några elever berättar om att stenkastning förekommit och att någon elev kastat en stol. Elever uppger vidare att de är rädda för att saker ska inträffa och att de inte känner sig trygga på skolan."¹⁰³

En redovisning inkommer som den ska från huvudmannen och Skolinspektionen gör ett uppföljningsbesök på skolan i november 2017. Intervjuer görs med skolledning, lärare, elever och elevhälsa. I december 2017 tas ett beslut efter uppföljning och skolan föreläggs ytterligare att åtgärda brister inom två områden – *Undervisning och lärande* och *Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling*, redovisning ska inkomma senast mars 2018.

En redovisning inkommer som den ska där vidtagna åtgärder beskrivs. Den kompletteras med en intervju med rektor och biträdande rektor. Enligt tjänsteanteckningen från samtalet medger skolledningen att de **inte** nått ända fram vad gäller trygghet och studiero. I maj 2018 tas ett beslut efter uppföljning där Skolinspektionen konstaterar att huvudmannen avhjälpit påtalade brister, och avslutar därmed ärendet. Vad gäller bristen i *Trygghet och studiero* motiverar Skolinspektionen sitt beslut så här: "Skolinspektionen bedömer att det vid uppföljningen av tillsynen inte har framkommit annat än att [X] avhjälpit denna brist. Denna bedömning görs utifrån [X] skriftliga redovisning samt det som framkommit vid en kompletterande telefonintervju."¹⁰⁴

I flera av dessa ärenden har händelseförloppet liknat det ovan beskrivna: upprepade besök har gjorts, och vid besöken har det konstaterats att bristerna inte är avhjälpna och ytterligare förelägganden har delats ut. Slutligen, inför det sista beslutet, har enbart den skriftliga redovisningen och eventuellt telefonintervjuer legat till grund för beslut. Även om huvudmannen i vissa fall ärligt har redovisat att de ännu inte är framme vid målet, att fortsatt arbete krävs för att verkligen åstadkomma trygghet och studiero i alla klassrum och all rastverksamhet, har Skolinspektionen i flera fall avslutat ärendet med motiveringar i stil med de ovan angivna.

De tillsynsbrister som diskuteras i avsnitt 3 i [Riksrevisionens granskning 2019](#) (se ovan) återkommer även i våra granskade ärenden. Ärenden avslutas enbart baserat på skriftlig dokumentation från huvudmannen, trots brister som konstateras till och med i SI:s beslutsdokument. I fallet med Nya Raketskolan konstateras att huvudmannen inte rättat till allvarliga missförhållanden trots tidigare vitesföreläggande. Istället för att verkställa vitet utfärdar inspektionen istället ett nytt vitesföreläggande med längre tidsfrist.

Fall 1: Rådaskolan i Mellerud (SI 2023:6704)

Riktad tillsyn Anneroskolan i Helsingborg	
Föregående tillsyn	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vt 2015 – vt 2018 (SI 2014:8142) ▪ ht 2018 – vt 2021 (SI 2018:7402) med utdömt vite 350.000 kr
Senaste tillsyn påbörjad	Augusti 2023 (SI 2023:6704)
Föreläggande	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dec 2023 kring särskilt stöd att åtgärda innan april '24, vite 500.000 kr
Uppföljning	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Juni 2024 kring särskilt stöd, extra anpassningar, trygghet och studiero ▪ Tillsyn fortfarande inte avslutad aug 2024, över ett kvartal efter att bristerna skulle ha avhjälpats.
Medierapportering:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Filip stannade hemma under hela högstadiet TTELA ▪ Rådaskolan straffas av Skolinspektionen TTELA ▪ Skolbrister leder till vite för fyra kommuner (aftonbladet.se) ▪ Rasism och slagsmål – Rådaskolan får allvarlig kritik - P4 Väst ▪ Rådaskolan i Mellerud får svidande kritik – hotas med vite TTELA

Rådaskolan i Mellerud har varit föremål för återkommande inspektionen från Skolinspektionen hela vägen sedan 2015. Ärendet SI 2014:8142 inleddes efter en [prioriterad tillsyn av Rådaskolan](#) under våren 2015, efter inkomna anmälningar om skolan. Brister i extra anpassningar och särskilt stöd, styrning och trygghet och studiero konstaterades och Mellerud förelades rätta till bristerna. En [uppföljande inspektion gjordes i juni 2016](#), där bristerna i extra anpassningar och särskilt stöd, samt inom trygghet och studiero kvarstod. Vid [återbesök i januari 2017](#) finns fortfarande brister inom utredning av särskilt stöd, och skolan får återigen föreläggande och en utökad tidsfrist att åtgärda bristen. Vid [nästa uppföljning februari 2018](#) finns fortfarande samma brister kvar – och skolan får återigen, tre år senare – utökad tid att åtgärda bristen. [Skolinspektionen väljer att trots bristerna avsluta tillsynsärendet](#), men göra en förnyad tillsyn under ht 2018.

Under höstterminen 2018 görs den nu en till [tillsyn i ett "fräscht" ärende \(SI 2018:7402\)](#), och SI konstaterar samma brister som tidigare inom dels extra anpassningar och särskilt stöd samt inom trygghet och studiero. Denna gång vitesföreläggs för första gången Mellerud kommun att åtgärda bristerna med vite om 600 tkr innan maj 2019. Bristerna kvarstår vid [förnyad tillsyn under vårterminen 2019](#). Skolinspektionen begär nu verkställighet av vitet, och förvaltningsrätten fastställer vitet till 350.000 kr (SI 2019:9926). Skolan får också direkt ett nytt vitesföreläggande om 700 tkr för brister att avhjälpa innan februari 2020. I [februari 2021](#) gör SI en förnyad tillsyn, men bristerna rörande särskilt stöd läggs i ett separat ärende (SI 2020:6851). En brist rörande avsaknad av skolbibliotek kvarstår, men ärendet avskrivs då det enligt SI fanns "*särskilda skäl mot ett ingripande*".

Under perioden sept 2022 – maj 2023 inkommer flera uppgifter till Skolinspektionen om fortsatta brister finns kvar, och som relaterar till exakt samma områden som tidigare; *Extra anpassningar och särskilt stöd samt trygghet och studiero*. En anmälare skriver: *”Elever blir utsatta och kränkta och tycker det är jobbigt på lektionstid då dom flesta påhopp händer utan att lärare uppmärksammar det. Då dessutom hot om livet från andra grupper av elever. Elever får inte tillräckligt med stöd ’försvinner’ i mängden och bara ’flyter’ med. Vissa elever börjar vantrivas och deras frånvaro ökar.”*

En ny tillsyn inleds av Skolinspektionen i augusti 2023 (SI 2023:6704), och resulterar i [ett beslut i dec 2023](#) (s.1):

*”Skolinspektionens tillsyn av Rådaskolan i Melleruds kommun visar att det finns **allvarliga och omfattande brister** i arbetet **med extra anpassningar och särskilt stöd** som medför att elever inte ges det stöd som de har rätt till. Alla elever i behov av extra anpassningar får inte de extra anpassningar de har behov av, och elevers behov av särskilt stöd utreds inte alltid, trots att lärare anmält behov av en sådan utredning till rektor. **Det finns exempel på elever som av lärare bedömts vara i behov av särskilt stöd under lång tid, men som trots detta inte blivit utredda för särskilt stöd.** Det förekommer även att elever ges särskilt stöd trots att de saknar åtgärdsprogram.*

Tillsynen visar även att det finns omfattande brister i arbetet för att skapa studiero, trygghet och förhindra kränkningar. Bland annat framkommer att lärare inte alltid anmäler kränkande behandling till rektorn, och att rektorn inte anmäler vidare kränkningar till huvudmannen när detta borde ske. Det framgår även att elever som vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt, eller gjort sig skyldig till allvarligare förseelser, inte alltid utreds, trots skollagens krav på detta. Även brister i skolans arbete med disciplinära åtgärder har kunnat konstateras.”

Skolinspektionen säger att bristerna är ”allvarliga och omfattande”, trots att brister inom samma områden avskrivits i början av 2021. Dessa brister har återkommit gång på gång vid Skolinspektionens olika tillsyn hela vägen sedan 2015. Skolan föreläggs återigen vid vite om 500 tkr att åtgärda bristerna innan april 2024.

Uppföljningen av det föreläggandet sker i juni 2024, och Skolinspektionen konstateras att tidigare brister kvarstår inom *extra anpassningar och särskilt stöd samt trygghet och studiero*. I tjänsteanteckningen från uppföljningsbesöket framkommer följande vid intervju med elevhälsan:

Utreda behov av särskilt stöd (ab 28, s.18)

Elevhälsan säger att det är tydligare idag att lärarna lyfter när det behövs mer hjälp än vad lärarna kan ge. Det är också tydligare att lärarna kan beskriva när de extra anpassningarna inte är tillräckliga. [...] Specialläraren beskriver att de har kommit längre med att göra utredningar och skriva åtgärdsprogram. De elever som tillkommit sedan i höstas är framförallt sjuor. Det tar tid att samla ihop.

Det finns fortfarande en lista med elever som skulle behöva utredas och få åtgärdsprogram. Dock vet elevhälsan inte exakt hur många elever som är på den listan. [...] Skolinspektionen har begärt in material för ett urval elever och ber elevhälsan återkoppla vad som gjorts för respektive elev.

Elev A – Det finns utredning och åtgärdsprogram för den eleven, säger elevhälsan.

Elev B – Det finns utredning, men den är inte gjord på samma sätt som de gör nu. Det är en gammal utredning som skulle behöva göras om.

Elev C – Har haft stöd sedan åk 7, men då såg arbetsgången annorlunda ut. Ingen utredning är gjord.

Elev D – Det senaste åtgärdsprogrammet är inte klart ännu. Det finns ett tidigare åtgärdsprogram.

Elevhälsan säger att det fortfarande finns flera elever som har åtgärdsprogram utan utredning, men det finns inga elever som har särskilt stöd utan åtgärdsprogram. De elever som inte har utredning ännu ligger generellt på vänt.”

Rektor bekräftar i samma tjänsteanteckning elevhälsans bild (ab 28, s. 21-22):

Särskilt stöd

Det finns inga elever som har särskilt stöd utan åtgärdsprogram idag, säger rektorn. Det bör inte heller finnas elever med åtgärdsprogram utan utredning. Rektorn säger att de kommit en bra bit på väg, men det är inte helt klart.

Skolinspektionen lyfter de exempel som också tagits upp med elevhälsan. Rektorn säger att det ska finnas en utredning och åtgärdsprogram för elev A.

Finns det utredning för elev E? – Ja, det finns en tidigare utredning säger rektorn som gjordes i en tidigare skola. De har haft den utredningen som grund för åtgärdsprogrammet. Den utredningen finns dock inte på Rådaskolan, utan på tidigare skola. Det är en besvärlig situation för den eleven med stor frånvaro och i samarbete med flera instanser.

Skolinspektionen berättar att elevhälsan sagt att det fortfarande finns elever som inte har utredningar som är aktuella, det håller rektorn med om.

Rektorn säger att de har 66 åtgärdsprogram och tre har avslutats av dessa. Enligt rektorn är det en handfull elever kvar i kön som inväntar utredning. Rektorn uppger att de alltid behöver göra prioriteringar. Det behöver göras mer för att få fatt i vad som är orsaken gällande en elev för att sedan gå framåt och hitta nya vägar. Rektorn säger att de har fått fram några exempel som har varit mycket lyckade.”

Nu inväntar vi Skolinspektionens beslut i detta senaste ärende (aug 2024), som inte ännu fattats trots att föreläggandet gick ut i april 2024 och bristerna enligt inspektionens anteckningar finns kvar. Tiden går och eleverna får inte det stöd de har rätt till enligt skollagen.

Uppdatering december 2024

Skolinspektionen inväntade Rådaskolans rapportering på det föregående föreläggandet ytterligare ett halvår efter att tiden för att uppfylla inspektionens krav gick ut i april 2024. Ett beslut i ärendet fattades av Skolinspektionen i oktober 2024. Även denna gång visade det sig att Mellerud kommun var oförmögen att uppfylla de grundläggande krav som Skolinspektionen ställde. Från skolinspektionens beslut 15 okt 2024:

*En sammanställning av de elever som av skolan bedöms ha behov av särskilt stöd har bifogats huvudmannens redovisning. **Totalt omfattar sammanställningen 59 elever.** Huvudmannen uppger vidare att under perioden 21 december 2023 till 8 april 2024 har 13 nya anmälningar om att utreda särskilt stöd inkommit till rektor och skolan har genomfört utredningar av behov av särskilt stöd för dessa 13 elever.*

*Skolinspektionen har utifrån sammanställningen **begärt in utredningar av särskilt stöd, åtgärdsprogram samt eventuella utvärderingar av åtgärdsprogram för sju elever**, som vid tillfället för uppföljningsbesöket av rektor bedömdes vara i behov av särskilt stöd. **För två elever har skolan inte inkommit med någon utredning av särskilt stöd eller åtgärdsprogram alls** (jämför intervju svar nedan beträffande samtliga sju elever). **Gällande två andra elever har skolan inkommit med aktuella åtgärdsprogram, men uppger att det inte finns någon utredning av särskilt stöd.** Elevhälsan uppger att arbetsgången såg annorlunda ut tidigare och att det därför inte gjordes någon utredning av behov av särskilt stöd för dessa två elever; eleverna står nu på en lista i väntan på att utredas. **För en elev har skolan inkommit med***

*elevens senaste åtgärdsprogram som senast utvärderades i december 2023; det finns ingen uppgift om vad utvärderingen resulterat i (exempelvis beslut om nytt åtgärdsprogram) eller någon uppgift om när eventuell ny utvärdering av åtgärderna ska göras. Skolan har inte heller kunnat inkomma med någon utredning av aktuell elevs behov av särskilt stöd. Rektor uppger att för denna elev finns endast en utredning av behov av särskilt stöd som genomförts på elevens gamla skola och som finns kvar där. **För två elever har skolan inkommit med utredningar av särskilt stöd och åtgärdsprogram.***

Så i Skolinspektionens stickprov från den lista som rektor givit inspektionen inför uppföljningsbesöket så finns det **allvarliga brister i 5 utav 7 fall (70%)!** Hur kan det vara så svårt att uppfylla dessa enkla krav som så många andra skolor sköter?

Så vad blir Skolinspektionens åtgärder utifrån det faktum att Rådaskolan inte undanröjt bristerna inför ytterligare en ominspektion? Det är minst sagt lite oklart skrivet i beslutet. Enligt skollagen (26 kap 27§) så borde det tidigare vitet nu krävas in, men så verkar inte fallet vara. SI skriver istället så här i beslutet, "Frågan om utdömande av vitesbeloppet i Skolinspektionens beslut den 21 december 2023 kommer att behandlas separat." Varför beslutet inte ska fattas i denna aktuella besluthandling framgår inte överhuvudtaget. Och det framgår inte heller om ett vite fastställdes eller inte? Vi kan dock konstatera att enligt skolinspektionens diarie så har ingen begäran om verkställande av vite skickats till förvaltningsdomstol för Rådaskolan (7 dec), dvs nästan 2 månader efter detta beslut.

Istället går det som vanligt när Skolinspektionen hamnar i dilemmat att huvudmän inte rättar till brister: Ett nytt föreläggande (denna gång utan något vitesbelopp) utfärdas som förfaller i slutet på februari 2025 med i det närmaste identiska formuleringar som i det föregående förelägandet.

Ytterligare elever får uthärda Rådaskolan utan det särskilda stöd som skollagen lovat dem – men som Skolinspektionen själva valt att blunda för.

Uppdatering 2, dec 2024.

Efter Ekots ingående frågor till Skolinspektionen så skickade inspektionen den 16 dec en begäran om verkställande av vitet för Rådaskolan till förvaltningsrätten (SI 2024:9920). Vitet jämkades ner av skolinspektionen från 500 tkr till 125 tkr. En märklig detalj är att SI skriver: "Av uppföljningsbeslutet framgår också att Skolinspektionen även bedömer att det är en brist att åtgärdsprogram upprättas utan föregående utredning. För tydlighets skull kan nämnas att denna brist inte omfattas av ansökan om utdömande av vite." Här väljer alltså skolinspektionen att inte begära vite för en konstaterad brist mot skollagen, som dessutom allvarligt försvårar för berörda elever att tillgodogöra sig undervisningen. Och påpekar det för förvaltningsrätten? Förbluffande.

Som framgår så har de åtgärder som Skolinspektionen förelade Rådaskolan att åtgärda innan april 2024 inte genomförts i oktober 2024. Det är beklämmande att jämföra med vad Skolinspektionens skrev i sitt första föreläggande **nio år tidigare** (vt 2015, SI 2014:8142):

Sammanfattande bedömning (2015)

Skolinspektionens tillsyn visar att det finns brister på Rådaskolan som påverkar elevernas möjligheter att nå utbildningens mål. Det finns en osäkerhet bland lärare och elevhälsan, om hur processen kring extra anpassningar och särskilt stöd ska utföras. Detta resulterar bland annat i att elevers eventuella stödbehov inte skyndsamt utreds, att effekten av elevers åtgärdsprogram inte följs upp och utvärderas samt att elever blir, eller riskerar att bli, utan det särskilda stöd de har rätt till. Skolinspektionen har tagit del av elevmappar som tillhörde elever som har F i betyg och för flertalet av dessa saknas åtgärdsprogram.

Skolinspektionen sköter inte sin tillsyn.

Fall 2: Anneroskolan i Helsingborg

Anneroskolan i Helsingborg	
Skolform	Kommunal grundskola
Huvudman	Helsingborg kommun
Antal elever	Ca 400 elever
Stadier	F-9
Medierapportering	<ul style="list-style-type: none"> • Anneroskolan i Helsingborg får allvarlig kritik från Skolinspektionen – riskerar miljonvite SVT Nyheter (mars 2023) • Elever kallar varandra ”hora” – kommunen kan få böta – HD (november 2023) • Skolinspektionens kritik mot Anneroskolan i Helsingborg nästan åtgärdad SVT Nyheter (december 2023)

Tillsyn inleddes augusti 2022 utifrån myndighetens utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys, och efter inspektionen utfärdades ett [föreläggande](#) i mars 2023. Skolan får i uppgift att rätta till missförhållandena senaste 1 september 2023 vid vite om 1.000 000 kr. Inspektionen avslöjar allvarliga brister mot skollagen inom flera områden, bl.a. relaterat till särskilt stöd. I beslutet om föreläggande framgår följande:

“Elevhälsopersonal uppger att de gjort utredningar som visat behov av vuxenstöd och en- till en-undervisning för flera elever, men att de fått till sig från rektorn att det inte finns extra resurser att tillgå. Flera ur personalen i elevhälsan uppger att det kommit till dem från ledningen på elevhälsomöten att de behöver ändra eller ta bort åtgärder i åtgärdsprogram eftersom skolan inte har möjlighet att möta de behov som eleverna har. En personal i elevhälsan säger att de har fått uttalat till dem att de inte kan skriva åtgärdsprogram med åtgärder som de inte kan sätta in. Hen uppger att hen reagerade på detta och uppger att hen förklarat för biträdande rektor att de då måste bryta mot skollagen.” Vidare sägs följande angående genomförandet av beslutade åtgärdsprogram: “I skrivelse från undervisande lärare och elevhälsopersonal på skolan, som Skolinspektionen tagit del av inför skolbesöket, uppges att elever inte får tillgång till hjälp och stöd i undervisningen utifrån beslutade åtgärdsprogram. Skolpersonalen ger flera exempel på elever, som blivit beviljade bidrag och personella resurser, som inte får det stödet. Personalen uppger vidare i skrivelsen att det finns flertalet upprättade åtgärdsprogram där de inte kan leva upp till de stödinsatser som är beslutade.”

Skolans ledning uppmanar [uppsåtligen](#) skolans personal att bryta mot skollagens bestämmelser om särskilt stöd.

Uppföljning av rättelsen genomförs med nytt [uppföljningsbeslut](#) i slutet av november 2023. Inspektionen anser att bristerna rörande bland annat särskilt stöd undanröjts, men att det finns kvarvarande brister inom åtgärder mot kränkande behandling. Skolan får till mars 2024 på sig att avhjälpa denna brist, men utan koppling till vite.

Så hur har Skolinspektionen gjort för att säkerställa att bristerna vid skolan avhjälpes? Denna fråga är viktig, speciellt i ljuset av Riksrevisionens tidigare kritik mot hur inspektioner avslutas av inspektionen, och även i ljuset att de funna bristerna vid Anneroskolan var av allvarlig art.

Så låt oss läsa vad Skolinspektionen skriver i sitt uppföljningsbeslut där vitet avskrivs, relaterat till särskilt stöd (s.17).

Uppföljningsbesök - Särskilt stöd och åtgärdsprogram

Av intervjuer med lärare som undervisar på lektioner där detta stöd ska ges av resurspersonen, framgår att eleverna inte får stöd av resursperson på alla de lektioner i ämnet som det anges i åtgärdsprogrammet att de ska ha. Rektorn uppger i intervju att de har sett att de inte är helt framme i sitt arbete med åtgärdsprogrammen och att de ser att de inte är tillräckligt precisa i de åtgärder som skrivs. Rektorn säger även att resurspersonen har en ständig dialog med eleverna kring vad de vill och hur de vill lägga upp stödet. Rektorn säger att hen inte kan se att eleverna inte får det stöd de ska ha enligt åtgärdsprogrammen. Av intervju med personal från elevhälsan, rektorn och biträdande rektorer framgår att de tillsammans med resurspersonen har gjort ett schema för de lektioner som hen ska ge stöd till de elever som har detta som en åtgärd i sina åtgärdsprogram. Av detta schema framgår att resurspersonen ska vara på lektioner i de ämnen som anges i åtgärdsprogrammen.

Så det framgår tydligt att skollagens bestämmelser inte uppfylls – till och med i själva beslutsdokumentet. Skolinspektionen ger rektor en möjlighet att förklara denna omständighet.

I synpunkter på den tjänsteanteckning som upprättats i samband med Skolinspektionen uppföljningsbesök har huvudmannen den 20 oktober 2023 uppgett bland annat följande. När en resursperson har ett ansvar i enlighet med ett upprättat åtgärdsprogram informerar specialpedagog eller skolsköterska om deras uppgifter och ansvar enligt åtgärdsprogrammet. Om en sådan resursperson blir sjuk får specialpedagogen agera som ersättare och ta över resurspersonens arbetsuppgifter kopplat till den specifika eleven.

Med denna förklaring nöjer sig Skolinspektionen, trots att lärare ovan påpekat att resurstillgången vid upprepade tillfällen är otillräcklig, och elever inte får beslutade stödåtgärder. Skolinspektionen avslutar därmed tillsynen.

Skolinspektionens bedömning (s.18)

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Helsingborgs kommun nu bryter mot bestämmelserna när det gäller extra anpassningar och särskilt stöd. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Som vi konstaterat tidigare så är det alltför många huvudmän som inte ser till att särskilt stöd ges i tillräcklig omfattning för att elever i behov av stöd får det. I detta fall uppfattar vi att Skolinspektionen undvikit att undersöka resurssättningen, trots tydliga signaler om otillräcklig bemanning.

Det finns liknande felaktigheter i SIs beslutsfattande inom andra områden med konstaterade brister. Hela ärendet avskrivs slutligen utan några viten i mars 2024.

Fall 3: Nya Raketskolan i Kiruna

Nya Raketskolan i Kiruna	
Skolform	Kommunal grundskola, tre skolenheter
Huvudman	Kiruna kommun
Antal elever	Ca 700 elever
Stadier	Tre skolenheter med stadier 1-3, 4-6 resp 7-9
Medierapportering	<ul style="list-style-type: none"> • Nya raketskolan hotas med 600 tkr i böter på grund av lärarbristen SVT Nyheter (maj 2023) • Nya Raketskolan i Kiruna riskerar att få stänga - DN.se (maj 2023) • Efter kaoset – kriskskolan riskerar statligt övertagande vilarare.se (maj 2023) • Hot om nytt vite mot Nya Raketskolan i Kiruna SVT Nyheter (aug 2023) • Fler elever tvingas från Raketskolan: "Fruktansvärd situation" - P4 Norrbotten (jan 2024) • Raketskolan måste flytta – och hotas av böter - Dagens Samhälle (feb 2024) • Raketskolan i Kiruna hotas med skärpta miljonböter SVT Nyheter (feb 2024)

Tillsynen mot de två skolenheterna 4-6 resp 7-9 vid Nya Raketskolan inleddes under hösten 2021 som en riktad tillsyn. De två ärendena blir mycket omfattande och är fortfarande efter nästan tre år inte avslutade.

Mellanstadiet vid Nya Raketskolan (4-6)

Efter den inledande tillsynen förelägger Skolinspektionen skolenheten 4-6 i juni 2022 (utan vite) att vidta rättelser innan januari 2023. Bristerna inom extra anpassningar och särskilt stöd är särskilt omfattande och grundläggande kunskap och rutiner saknas. Bland annat skriver inspektionen i [beslutet](#) (s.8):

Enligt lärare som undervisar i årskurs 6 finns det nio elever som de bedömer riskerar att inte nå kunskapskraven trots extra anpassningar som lärarna har anmält för behov av särskilt stöd. För fem av dessa elever har en pedagogisk utredning gjorts och dessa elever ges extra anpassningar enligt rutinen med skolans pedagogiska utredningar. Eleverna har inte åtgärdsprogram. För de resterande fyra eleverna som lärarna bedömer riskerar att inte nå kunskapskraven har ingen pedagogisk utredning gjorts. Enligt lärarna är samtliga nio elever anmälda för behov av särskilt stöd för att lärarna bedömer att eleverna riskerar att inte nå kunskapskraven trots extra anpassningar. Av betygs katalogen för höstterminen 2021 framgår att det bland dessa nio elever finns elever som har som mest åtta F och som minst tre F. Därtill finns det elever som, utöver de F de fått, även har fått streck i ett eller flera ämnen.

Lärare uppger att pedagogiska utredningar som genomförts för elever kan pågå en lång tid. Det finns utredningar som är gjorda för en till två år sedan som fortfarande gäller enligt lärarna. Enligt elevhälsan kan en utredning följa med en elev genom flera årskurser. Enligt rektorn är det svårt att säga hur länge en elev kan ha en pågående pedagogisk utredning.

Beskrivningen av bristerna i F-6 fortsätter i inspektionens beslutsrapport (s 7-10). Trots omfattningen av bristerna som tydligt och allvarligt försvårar elevers förutsättningar att tillgodogöra sig undervisningen så leder det inte till något vitesbeslut, trots att Skolinspektionen är skyldig att göra så.

Skolan inkommer med en redovisning av vidtagna åtgärder i januari 2023, och Skolinspektionen genomför uppföljningsbesök. Vid uppföljningen framkommer ytterligare betydande brister, och också att tidigare förelagda brister inte åtgärdats. Skolinspektionen fattar ett [uppföljningsbeslut](#) i maj 2023, där allvarliga brister inom betygssättning, undervisning, dokumentation av betyg, särskilt stöd med mera konstateras.

Skolinspektionens tillsyn visar att det finns allvarliga och omfattande brister i undervisningen som har en väsentlig betydelse för elevernas utveckling och lärande. Ett stort antal elever får inte undervisning i alla ämnen och den undervisningstid som de har rätt till. Kiruna kommun har inte säkerställt att det finns lärare i alla ämnen och årskurser och att elever får undervisning under ledning av lärare i enlighet med den beslutade timplanen.

Tillsynen visar vidare att det föreligger allvarliga brister i skolans arbete med särskilt stöd som medför att många elever inte ges eller riskerar att inte ges det särskilda stöd som de har rätt till. Det finns också allvarliga brister i arbetet med att fatta beslut om särskilda stödåtgärder. Skolinspektionen bedömer efter uppföljning att huvudmannen inte har följt tidigare föreläggande och att bristerna inte har avhjälpats.

Skolinspektionen bedömer vidare att det föreligger allvarliga brister i skolans arbete med betygssättning och dokumentation av betyg. Det handlar bland annat om att betygskatalogen inte utformas och förs på föreskrivet sätt. Skolinspektionen konstaterar att huvudmannen trots tidigare anmärkning inte har avhjälpit bristerna.

Skolan får vid vite om 600.000 kr på sig till sept 2023 att rätta till bristerna. Bortsett från en rad brister i att genomföra pedagogiska utredningar och utforma åtgärdsprogram brister även det faktiska särskilda stödet.

Arbete med att ge särskilt stöd till elever

De åtta elever som enligt huvudmannens redovisning har åtgärdsprogram är elev 1, 4, 9, 11, 34, 44, 48 och 49.

När det gäller elev 11 uppger lärare att det har anställts två resurspersoner för att jobba med eleven men att båda har slutat. Resurspersoner uppger att elev 11 inte har något särskilt stöd och att andra elever är lite rädda för eleven.

När det gäller elev 4 uppger lärare och elevhälsan att eleven har mycket hög frånvaro och att hen de stunder hen är i skolan är i ett grupprum med sin vårdnadshavare. Lärare uppger att skolan försöker rekrytera en resursperson till eleven.

Lärare uppger att elev 9 har haft två olika resurspersoner som slutat efter kort tid och att tanken är att elev 4 och 9 ska dela resursperson. Elevhälsan uppger att det fattas två resurspersoner i årskurs 4 och en i årskurs 5.

Skolan inkommer med redovisning av vidtagna åtgärder och skolinspektionen genomför uppföljande inspektion. Ett nytt [uppföljningsbeslut](#) kommer i februari 2024, där inspektionen skriver följande i inledningen.

Beslutet i korthet

Skolinspektionen konstaterar att de brister som påtalades i tidigare vitesföreläggande i huvudsak kvarstår samt att huvudmannen i stora delar inte har följt föreläggandet. Det föreligger fortfarande allvarliga brister i undervisningen som handlar om att elever inte får undervisning i alla ämnen och den undervisningstid som de har rätt till.

Skolinspektionen bedömer vidare att det alltså finns allvarliga och omfattande brister i skolans arbete med särskilt stöd och beslut om särskilda stödåtgärder. Bristerna har pågått under lång tid och medför att elever inte får det särskilda stöd de behöver och har rätt till. Huvudmannen har inte heller rättat till brister som rör skolans arbete med betygssättning och dokumentation av betyg.

Skolinspektionen bedömer att det föreligger brister inom områden som är centrala för elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen och även för att upprätthålla rättssäkerhet och likvärdighet. Även om Kiruna kommun rättat till vissa brister, konstaterar Skolinspektionen att kommunen i stora delar inte har följt Skolinspektionens tidigare vitesföreläggande samt att kvarstående brister utgör ett allvarligt missförhållande. Skolinspektionen förelägger på nytt huvudmannen att vid vite vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionen konstaterar att huvudmannen Kiruna kommun *inte* har följt det föregående föreläggandet, och att allvarliga brister för elevernas förutsättningar att nå målen finns kvar – omständigheter som borde leda till att vitet utfaller och att Skolinspektionen går till förvaltningsrätten för verkställande av vitet.

Men något verkställandet av vitet sker inte. Istället utfärdar inspektionen ett nytt vitesföreläggande med utökad tidsfrist till juni 2024. De första bristerna identifierades av Skolinspektionen under hösten 2021, och fortfarande över två år senare så tillåts bristerna fortsätta, trots att tidfrister bryts.

Varför inkräver inte SI detta vitesbelopp? Varför får huvudmannen utökade tidsfrister upprepade gånger? Vilka signaler sänder det till huvudmannen?

Under våren 2024 upptäcks omfattande mögelangrepp på Nya Raketskolan, och eleverna får evakueras till andra lokaler. Enligt Skolinspektionen har skolenheten Nya Raketskolan 4-6 upphört, men enligt diariet för ärendet SI 2021:8949 så har inga beslut fattats om att lägga ner ärendet.

Högstadiet vid Nya Raketskolan (7-9)

Vid högstadiet vid Nya Raketskolan har liknande allvarliga brister som på mellanstadiet konstaterats. Ett [första tillsynsbeslut](#) kom i juni 2022 utan vite (trots allvarliga avvikelser). I juni 2023 kommer ett [uppföljningsbeslut](#) förenat med 600.000 kr vite inom en rad områden. Inspektionen reser också frågan om framtida tvångsförvaltning av skolan, om rättelse inte sker. I mars 2024 kommer ett [nytt föreläggande](#) förenat med vite om 1.000 000 kr då rättelse inte skett, med förlängd frist till juni 2024. Skolinspektionen avslutar dock inspektionen om brister inom särskilt stöd, utan att fullgott kontrollera att elever verkligen får det stöd de behöver.

Även högstadiet vid Nya Raketskolan har tvingats evakueras under våren 2024 pga mögelskadorna på skolan. Denna skolenhet finns kvar, men är omlokaliserad till andra lokaler.

Uppdatering december 2024

Efter vår dialog med skolinspektionen så gick plötsligt SI till verkställighet på ett reducerat föreläggande för högstadiet på skolan (105 tkr) i slutet på augusti 2024 – det första och enda fastställandet av ett vite sedan 2020. Dock verkar ärendet ha lagts ner i oktober 2024 enligt nyhetsrapportering ([Nya Raketskolan får grönt ljus av Skolinspektionen - Dagens Samhälle](#));

Den kommunala Nya Raketskolan har brottats med stora problem de senaste två åren. Kraftig underbemanning ledde till att huvudskyddsombudet tillfälligt stoppade verksamheten och på det följde allvarlig kritik och viteshot från Skolinspektionen. [...]

Men nu har Skolinspektionen satt punkt i sin granskning och upphävt hoten om viten på totalt två miljoner kronor. Nya Raketskolans högstadium är intakt men har flyttat till andra lokaler. Enligt Skolinspektionen fungerar nu dess betygshantering och undervisning som den ska.

– Vi är väldigt glada för Skolinspektionens beslut, säger Viktoria Björklund, chef för kultur- och utbildningsförvaltningen i Kiruna.

Det är oklart varför en rättelse från Kiruna kommun som skett efter att ett vite gått för verkställande ska leda till att vitet undanröjs?

Lågstadiet vid Nya Raketskolan (1-3)

Vid lågstadiet har en liknande parallell tillsyn pågått, med [första föreläggande](#) i juni 2022 utan vite, ett [uppföljningsbeslut](#) om brister i särskilt stöd i maj 2023 (utan vite), samt [avslutad tillsyn](#) i september 2023.

Fall 4: Norrtullsskolan i Söderhamn (SI 2021:8979)

Riktad tillsyn Anneroskolan i Helsingborg	
Tillsyn påbörjad	December 2021
Föreläggande	▪ Juli 2022 kring särskilt stöd, inget vite
	▪ Juni 2023 kring särskilt stöd, extra anpassningar, studiehandledning, tidiga stödinsatser, vite om 650.000 kr
	▪ Mars 2024, hela ärendet avskrivs

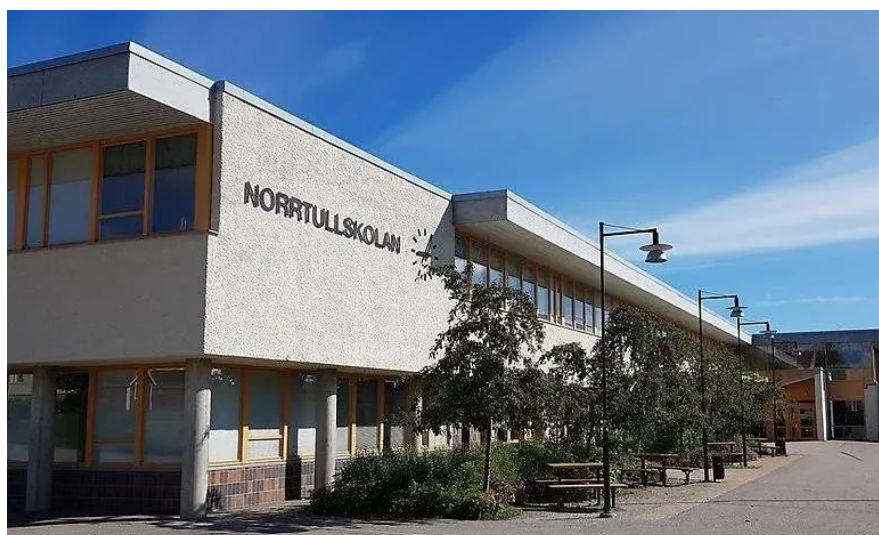
Den [första inspektionen](#) konstaterar att:

“det finns brister i skolans arbete när det gäller att anmäla och skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd. Tillsynen visar att det finns elever som inte har anmälts och utretts för behov av särskilt stöd trots att ett sådant behov kan finnas. Om en elevs behov inte utreds alls eller inte utreds skyndsamt, riskerar eleven att bli utan det särskilda stöd som eleven har rätt till.”

Skolan föreläggs att utbilda personalen om skollagens krav, samt att rektor ska säkerställa att utredningar genomförs. Redovisning innan 10 januari 2023.

Vid uppföljningen av det första föreläggandet i juni 2023 konstateras en rad brister inom ytterligare områden; extra anpassningar, studiehandledning på modersmålet, garantin för tidiga stödinsatser. Bristerna inom särskilt stöd kvarstår. Trots att över 1,5 år gått sedan tillsynen inletts så råder betydande osäkerhet kring hur skollagens krav på särskilt stöd ska tillämpas praktiskt vid skolan. Skolinspektionen skriver följande i sitt [uppföljningsbeslut](#) (s. 5):

“I februari 2023 hade skolenheten enligt rektorns uppgifter sju åtgärdsprogram för elever med behov av särskilt stöd. På frågan om det antalet motsvarar det faktiska antalet elever som har behov av särskilt stöd svarar lärare från låg- och mellanstadiet samt representanter från elevhälsan nej i intervjuer. På samma fråga svarar rektorn att hon är osäker och att det finns elever som haft extra anpassningar under lång tid och som skolan borde ha gjort utredningar om behov av särskilt stöd för. Vid intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framkommer att stödinsatser som beslutats i ett åtgärdsprogram för två namngivna elever inte genomförts i praktiken under vårterminen 2023.”

Skolan får ytterligare 1 år på sig att åtgärda bristerna och inkomna med ny dokumentation. Skolinspektionen skriver att "Söderhamns kommun ska vid vite av 650 000 kronor senast den 8 januari 2024 ha vidtagit angivna åtgärder i föreläggandet."

En [andra uppföljning](#) av skolans åtgärder påbörjas i mars 2024, för att granska att bristerna åtgärdats tillfredställande. Skolinspektionen avslutar tillsynen. Skolinspektionens bedömning är som följer:

"Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom de granskade områdena. Ärendet ska därför avslutas."

Men när vi läser Skolinspektionens egna beslut närmare framkommer omständigheter som motsäger Skolinspektionen bedömning. Inom området Särskilt stöd skriver inspektionen (s.3)

"Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår vidare att det fram till den 5 januari 2024 ännu inte hade startats några utredningar av särskilt stöd för nio av de totalt tretton eleverna som föreläggandet vid vite avsåg. I samband med Skolinspektionens tillsynsbesök i januari 2024 hade det fortfarande inte startats någon utredning för sex av dessa elever. Lärare uppgav under tillsynsbesöket att ytterligare två elever hade anmälts till rektorn utan att det startats en utredning om behov av särskilt stöd. En av eleverna anmäldes i september 2023 och den andra eleven anmäldes för första gången under föregående läsår. Rektorn bekräftade att det inte hade startats någon utredning för dessa elever."

Det finns mer områden med liknande brister som beskrivs i beslutet.

Så hur kommer det sig att Skolinspektionen avslutar tillsynen? Jo, rektor skickar en komplettering den 19:e februari där "det framgår att det har startats utredningar för samtliga ovanstående åtta elever." Även andra områden kompletteras på liknande sätt.

Vi har granskat de inkomna handlingarna, och ingenstans framgår om eller hur Skolinspektionen granskat det särskilda stöd som beslutats och genomförts. Vi konstaterar att Skolinspektionen backat från vitesföreläggandet trots att tillräckliga åtgärder inte vidtagits – enligt Skolinspektionens egen dokumentation.

Vi har tillgång till den detaljerade dokumentationen i ärendet mellan skolan och inspektionen.

Effekter av skolinspektionens egenvalda praxisändring

Skolinspektionen är en myndighet satt att bevaka efterlevnaden av skollagen, som vi visade i bakgrunden i början av den här rapporten. Det vi visar i föregående kapitel är att Skolinspektionen upprepade gånger avslutar tillsynen istället för att begära verkställighet av vitesföreläggandena hos förvaltningsrätten. Den avslutade tillsynen sker trots att skolinspektionen har tydliga indikationer vid uppföljningen att bristerna (som ibland till och med bedöms som *allvarliga*) kvarstår.

Vad får Skolinspektionens bristande tillsyn för effekter på skolväsendet?

Elever som inte får en likvärdig utbildning

I de fyra granskade skolorna Rådaskolan (Mellerud), Anneroskolan (Helsingborg), Norrtullskolan (Söderhamn) och Nya Raketskolan (Kiruna) går det sammanlagt ca 2000 elever varje läsår. Av dessa elever är det ca 17% som går ut utan någon gymnasiebehörighet. I de övriga vitesförelägganden men som aldrig verkställts av Skolinspektionen finns ytterligare ca 5000 elevers skolgång i vågskålen.

Skolinspektionens bristande tillsyn leder konkret till att rätten till utbildning för de elever som behöver särskilt stöd försämrats väsentligt, trots att brister gentemot skollagen konstateras vid denna tillsyn. Det gäller både elever som får ofullständiga betyg och därmed inte uppnår rätt gymnasiebehörighet, men också elever som hade kunnat utvecklats vidare mot kunskapsmålen.

Negativa systemeffekter av försvagad tillsyn

Skolans (kommunala och fristående) huvudmän agerar så klart rationellt. Insikten om hur skolinspektionens tillsyn fungerar (eller snarare *inte* fungerar) sprider sig snabbt inom skolvärlden, och påverkar huvudmännens verkliga prioriteringar och agerande: *Varför vidta dyra stödåtgärder om skolinspektionen aldrig ger några viten? Är det inte mer 'rationellt' att använda budgeten till andra åtgärder i sådana fall istället?*

Enligt en rapport från myndigheten MUCF som heter [Utanförskap och unga \(år 2023, s. 79\)](#) kostar varje elev som får ett försenat inträde i yrkeslivet ca 1.4-2.0 mkr i ökade samhällskostnader (exempelvis genom att behöva läsa in missade skolämnen efter avslutad grundskola, istället för att direkt påbörja vidare gymnasiestudier). Om större komplikationer tillstöter (såsom långvarigt utanförskap eller psykisk ohälsa) stiger dessa samhällskostnader snabbt upp emot 10 mkr/individ.

Det möjliga värdet av intervention och sociala investeringar

Rapporten har översiktligt beskrivit de långsiktiga effekterna av utanförskap i vuxenlivet och mer detaljerat i sex ganska vanliga utfall. Uppställningen nedan visar att kostnaderna inte bara är mycket höga. De är också varierande. Till omfattning, vilken slags kostnader det handlar om och vilka samhällsaktörer som involveras.

• Att undvika försenat inträde i arbetslivet	2.3 miljoner kronor
• Lägre livslön till följd av skolmisslyckanden	1.4 miljoner kronor
• Perioder av sjukskrivning och arbetslöshet i vuxenlivet	3.1 miljoner kronor
• Perioder av psykisk ohälsa och arbetslöshet	8.9 miljoner kronor
• Livslångt utanförskap utan följdkomplikationer	9 miljoner kronor
• Livslångt utanförskap med följdkomplikationer	11.5 miljoner kronor

[MUCF – Rapport: Utanförskap och unga \(år 2023, s. 79\)](#)

Med till och med ganska enkla antaganden om vad en förbättrad tillsyn hade kunnat få för effekt på huvudmännens agerande och efterlevnad av skollagen ser man snabbt att den samhällsekonomiska lönsamheten av en striktare tillsyn enkelt går att räkna hem.

Så om vi gör överslagsberäkningen enligt ovan. Det är alltså 7000 elever som gått vid de skolor ovan som vitesförelagts de senaste 4 åren, men där Skolinspektionen lagt ner vitesföreläggandet istället för att gå till verkställighet. Under dessa 4 år har alltså ca 2800 elever vid dessa skolor gått ur grundskolan, och ca 470 st har gjort det utan någon gymnasiebehörighet (17%). En förbättrad tillsyn skulle kunna leda till bättre särskilt stöd, vilket skulle kunna leda gissningsvis 2 procentenheter fler som får gymnasiebehörighet, dvs ca 50 elever som snabbare når yrkeslivet. Det skulle därmed försiktigt räknat kunna leda till minskade samhällskostnader på omkring 100 mkr.

Den största effekten är dock *signalvärdet av en skarpare tillsyn på ALLA skolans huvudmän*. Genom **en starkare tillsyn skapas systemeffekter**, så att huvudmännen vet att skollagens krav faktiskt måste följas, och att det inte ska löna sig att ta genvägar genom att spara på särskilt stöd utan konsekvenser.

Bristande laglighet i Skolinspektionens uteblivna viten

Då kommer vi till kärnfrågan om det ens är lagligt av Skolinspektionen att förändra sin praxis på detta sätt? Kapitel 26 i skollagen beskriver skolinspektionens uppdrag, som vi tidigare visar i inledningen. Det kan vara av intresse att läsa de viktigaste paragraferna igen.

Tillsyn

Definition av tillsyn

26 kap. 2 § Med tillsyn avses i denna lag en självständig granskning som har till syfte att kontrollera om den verksamhet som granskas uppfyller de krav som följer av lagar och andra föreskrifter. I tillsynen ingår att fatta de beslut om åtgärder som kan behövas för att den huvudman som bedriver verksamheten ska rätta fel som upptäckts vid granskningen.

Skolinspektionen skall alltså agera så att huvudmän rättar de fel som föreligger mot skollagen, och det är själva grunduppdraget för inspektionen. Lag skall följas, helt enkelt – och skolinspektionen skall se till att så sker.

Ingripanden vid tillsyn

Föreläggande

26 kap. 10 § En tillsynsmyndighet får förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten eller, i fråga om enskild huvudman, de villkor som gäller för godkännandet eller beslutet om rätt till bidrag.

Vite

26 kap. 27 § Ett föreläggande enligt detta kapitel får förenas med vite.

2 st. Statens skolinspektion ska förena ett föreläggande som avses i 10 § med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövt.

Skolinspektionen försökte ju genom sin hemställan (se Appendix 1) till regeringen få 26 kap 27§ i Skollagen struken, dvs att de inte skulle vara skyldiga att vitesförelägga om ”*brister allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen med utbildningen*”. Detta försök att få mer eget bedömningsutrymme bifölls inte av regeringskansliet – så skyldigheten att vitesförelägga kvarstår alltså för SI. Dessutom stärktes skolinspektionens möjligheter att vidta åtgärder, exempelvis vid upprepade brister inom en tvåårsperiod.

Skolinspektionen har alltså på helt eget initiativ upphört med att begära verkställighet på viten, vilket också framgår av deras årsredovisning (*Skolinspektionens årsredovisning 2023*, s. 38):

Jämfört med tidigare år har Skolinspektionen sedan 2022 använt föreläggande i mindre omfattning när brister har konstaterats på skolenhetsnivå inom planerad och riktad tillsyn. Istället har myndigheten oftare använt anmärkning och till viss del även avstått från att ingripa. Detta gäller fortsatt under 2023 och är i linje med en översyn som skett kring hur proportionalitetsprincipen tillämpas vid val av ingripande av myndigheten.

De fortsätter i samma stycke med att säga ”*I 4 procent av fallen har föreläggande förenat med vite använts*” men de tillägger inte att **inga viten gått till verkställighet de senaste 4 åren**¹.

Vi anser att vår granskning av skolinspektionens tillsyn och beslut av de fyra skolorna *Rådaskolan* (Mellerud), *Anneroskolan* (Helsingborg), *Norrullskolan* (Söderhamn) och *Nya Raketskolan* (Kiruna) klart och tydligt tillbakavisar att de allvarliga brister som förekommit på dessa skolor har avhjälpats. Det är inte förklaringen till att Skolinspektionen avstått att verkställa vitesbesluten, tvärtom så framgår det i flera fall i *inspektionens egna beslutshandlingar* att bristerna kvarstår.

Vi kan också konstatera att det är *precis* det här Riksrevisionen (2019) tidigare kritiserat Skolinspektionen för – att ärenden avskrivs utan objektiv grund och ofta baserat på skolledningens intygan eller goda vilja, snarare än observerade fakta.

Vi hävdar därför att Skolinspektionen inte följer skollagstiftningen, utan tvärtom allvarligt och till synes medvetet bryter mot sitt grundläggande uppdrag: att utöva tillsyn av skolväsendet för att säkerställa att en likvärdig utbildning upprätthålls hos alla huvudmän. Helt enkelt att alla elever ska ha rätten till utbildning, oavsett omständigheter såsom funktionsnedsättningar eller andra omständigheter.

---

¹ Uppdatering December 2024: Faktum är att två (2) viten nu gått till verkställighet (aug 2024), på två av de skolor som vi granskat närmare i den här rapporten – *Nya Raketskolan* åk 7-9 (26 aug) samt *Rådaskolan* (16 dec), och det är de ENDA två fall som gått till verkställighet under 4 år.

Det är också oklart varför *Raketskolans* vite gått till verkställighet, men vi spekulerar att det kan ha att göra med de frågor vi ställt till SI i samband med granskningen? Skolinspektionen har i okt 2024 lagt ner föreläggandet, då de anser att skolan uppfyller alla krav (se [artikel](#) i *Dagens Samhälle* exempelvis) – vilket våra fortsatta granskningar får visa om de verkligen gör.

Vad kräver vi för åtgärder?

Vi ser skolinspektionens agerande som ytterst problematiskt, och hoppas att denna rapport ska tydligt påvisa inspektionens bristande agerande.

Under perioden maj 2020 fram till idag har likvärdigheten i svensk skola ytterligare försämrats. Vi hade verkligen behövt en skarp skoltillsyn under denna period för att vända svensk skolas förfall, istället för en skolinspektion som på eget initiativ abdikerat från sitt uppdrag.

Vi försvarar rätten till utbildning – för våra barn med funktionsnedsättningar och för alla andra barn som också behöver särskilt stöd. Vi strävar efter "En skola för ALLA"! Om inte våra barn och unga får sin rätt till utbildning så uppkommer stora samhällskostnader och även långsiktiga konsekvenser för individerna.

Skolinspektionen som den högsta tillsynsmyndigheten i svenskt skolväsende har ett ytterst stort ansvar att upprätthålla en likvärdig skola för alla elever, och att de rättigheter som finns inskrivna i svensk skollag och som vi förbundit oss till genom EU-lagstiftning och internationella konventioner efterlevs.

1. På kort sikt kräver vi en omedelbar förändring så att skolinspektionen återigen använder **alla de sanktionsinstrumenten som finns i skollagen fullt ut – inklusive vite**. Rätten till utbildning behöver tillsynas av inspektionen – i praktiken!
2. Vi anser att **Skolinspektionens agerande behöver granskas närmare av riksdagens kontrollinstanser**. Varför har Skolinspektionen valt att fortsätta bryta mot det som riksrevisionen kritiserade skolinspektionen för redan 2019? Varför har SI ytterligare försvagat sin tillsyn efter Riksrevisionens kritik?
3. **Rikspolitiken behöver återställa skolinspektionens uppdrag** så att den med skärpa agerar så att en likvärdig utbildning garanteras till ALLA elever, inklusive elever med funktionsnedsättningar och elever som är i behov av särskilt stöd.

Vi är faktiskt själva förbluffade över vad denna rapport blottlagt om skolinspektionens agerande de senaste åren. Ska vi verkligen ha det så här?

/Föräldranätverket Rätten till Utbildning

Källor

Riksrevisionens granskning 2019:

- [Riksrevisionens rapport RiR 2019:6 Skolinspektionens uppföljning av brister i skolor – ett viktigt arbete som kan förbättras](#)

Skolinspektionens beslut:

- [Sök beslut \(skolinspektionen.se\)](#)

Skolinspektionens sammanställning (inkl ärendets diarienummer) av vitesförelägganden:

- [Statistik över viten \(skolinspektionen.se\)](#)

Högsta förvaltningsdomstolens vitesdom kopplad till systematiskt kvalitetsarbete:

- [Mål: 1593-19 - Högsta förvaltningsdomstolen](#)

Skollagens tjugosjätte kapitel om *Tillsyn, kvalitetsgranskning och nationell uppföljning*:

- [Skollag \(2010:800\) 26 kap | Lagen.nu](#)

Skolinspektionens årsredovisningar (varifrån volymsstatistik hämtats):

- [Årsredovisning 2023 \(skolinspektionen.se\)](#)
- [Årsredovisning 2022 \(skolinspektionen.se\)](#)
- [Årsredovisning 2021 \(skolinspektionen.se\)](#)
- [Årsredovisning 2020 \(skolinspektionen.se\)](#)
- [Årsredovisning 2019 \(skolinspektionen.se\)](#)
- [Årsredovisning 2018 \(skolinspektionen.se\)](#)

Tidöavtalet:

- [Tidöavtalet \(tt.se\)](#), s 53-54.

Samtliga underlag

Samtliga underlag till denna granskning finns nedladdningsbara på vår Google-drive via den här länken: [Google drive - Skolinspektionens svaga tillsyn](#).

(https://drive.google.com/drive/folders/1dISNqKR2jv_aOHv5sVil-dUD8miUfahy?usp=drive_link)

Appendix 1. Skolinspektionens hemställan till Regeringen om upphävande av skyldighet att utfärda vite vid allvarliga brister

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Hemställan

2020-07-10
1 (2)
Dnr SI 2020:5285

Hemställan om ändring i skollagen

Hemställan

Skolinspektionen hemställer att;

- regeringen tar del av Skolinspektionens bedömningar enligt nedan när det gäller Högsta förvaltningsdomstolens dom den 28 maj (1593-19)

- regeringen överväger att ta initiativ till att upphäva 26 kap. 27 § andra stycket skollagen så att det inte längre blir obligatoriskt för Skolinspektionen att under vissa förutsättningar förena ett föreläggande med vite.

Bakgrund

Högsta förvaltningsdomstolen meddelade den 28 maj 2020 en dom (1593-19) gällande utdömande av vite.

Av domen framgår att ett föreläggande att vidta olika åtgärder eller att underlåta något enbart får avse sådana åligganden som följer av den aktuella lagstiftningen med tillhörande föreskrifter. En tillsynsmyndighet måste tydligt ange vilka konkreta åtgärder som adressaten ska vidta och det ställs långtgående krav på att det av ett föreläggande ska framgå vad som krävs av adressaten. I vilken utsträckning det är möjligt för tillsynsmyndigheten att formulera sådana konkreta åtgärder beror på hur den aktuella författningsregleringen är utformad. Är lagstiftningen allmänt hållen och närmare föreskrifter saknas begränsas tillsynsmyndighetens möjligheter att använda vitesförelägganden för att komma till rätta med konstaterade brister. Eftersom ett föreläggande att vidta olika åtgärder eller att underlåta något enbart får avse sådana åligganden som följer av den aktuella författningsregleringen, saknar tillsynsmyndigheten i en sådan situation möjlighet att i ett föreläggande formulera tillräckligt tydliga och konkreta åtgärder som adressaten ska vidta.

Enligt 26 kap. 27 § andra stycket skollagen ska Skolinspektionen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt, förena föreläggandet med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för ele-

Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm, Besöksadress: Sveavägen 159
+46 8 586 080 00
www.skolinspektionen.se

Hemställan

verna att nå målen för utbildningen. Med särskilda skäl avses t.ex. om en enskild huvudman har försatts i konkurs eller när huvudmannen på annat sätt har upphört med verksamheten (prop. 2013/14:112 s. 86). Denna bestämmelse gäller även om bristerna härrör från delar av lagstiftningen som är allmänt hållna och där tillhörande föreskrifter saknas.

Enligt Skolinspektionens bedömning innebär Högsta förvaltningsdomstolens dom att det inom vissa områden inte kommer vara möjligt för Skolinspektionen att förena förelägganden med vite eftersom det i nuläget saknas tillräckligt tydlig lagstiftning och tillhörande föreskrifter. Enligt skollagen måste dock Skolinspektionen använda vite även inom sådana områden om bristerna allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Dessa motstående krav riskerar bland annat leda till onödiga domstolsprocesser där utgången kan vara given på förhand. Det bör därför övervägas att aktuell bestämmelse i skollagen upphävs.

Skolinspektionens erfarenheter är att viten ofta bidrar till snabb åtgärd. Viten är således ett viktigt påtryckningsmedel och ett verktyg som Skolinspektionen har tillgång till oavsett bestämmelsen i 26 kapitlet 27 andra stycket skollagen. Skolinspektionen avser även fortsättningsvis arbeta aktivt med viten inom de områden där det bedöms möjligt att få framgång med sådana och där myndigheten bedömer att det är det mest rimliga verktyget givet den brist som har identifierats hos en huvudman. Det är dock att föredra att myndigheten själv avgör när och om viten ska användas, vilket myndigheten påpekat tidigare i sitt yttrande (dnr 2018:5989) över Tillitsdelegationens betänkanden *Med tillit växer handlingsutrymmet* (SOU 2018:47) och *En lärande tillsyn* (SOU 2018:48).

Tommy Lagergren

Ställföreträdande generaldirektör

Jonas Hedström

Regionstabsjurist

Appendix 2. Riksrevisionens granskning 2019

[Skolinspektionens uppföljning av brister i skolor – ett viktigt arbete som kan förbättras](#)
Riksrevisionens rapport RiR 2019:6

EN GRANSKNINGSRAPPORT FRÅN RIKSREVISIONEN

Sammanfattning och rekommendationer

Bakgrund och motiv

Statens skolinspektion (Skolinspektionen) ska verka för att alla barn, elever och vuxenstuderande får tillgång till en likvärdig utbildning, genom att granska huvudmän och verksamheter. Skolinspektionen tillsynar ett stort antal huvudmän och skolor varje år, och i många fall föreläggs huvudmännen, med eller utan vite, att åtgärda identifierade brister inom tidsgränser som bestäms av Skolinspektionen.

Skolinspektionens uppföljning av tillsynsbesluten är central för att säkerställa att huvudmännen vidtar tillräckliga åtgärder för rättning, och i slutändan för att myndighetens arbete faktiskt leder till en förbättrad skolverksamhet. Om uppföljningen brister kan det få till följd att effekten av tillsynen uteblir.

I en granskning från 2013 konstaterade Riksrevisionen att en stor andel inspektörer, rektorer och huvudmän ansåg att Skolinspektionens uppföljning av tillsynsbeslut inte säkerställde att brister åtgärdats. Samma år inledde Skolinspektionen ett arbete för att utveckla sin uppföljning. Mot denna bakgrund är det enligt Riksrevisionens mening angeläget att granska hur Skolinspektionens uppföljning av tillsynsbesluten har utvecklats och fungerar i dag.

Syfte

Det övergripande syftet med Riksrevisionens granskning är att bedöma om Skolinspektionens uppföljning av tillsynsbesluten genomförs på ett ändamålsenligt sätt. Som underlag för denna bedömning besvarar granskningen följande revisionsfrågor:

1. Kontrollerar uppföljningen att bristerna är avhjälpda?
2. Genomförs och redovisas uppföljningen på ett transparent sätt?
3. Genomförs uppföljningen skyndsamt?
4. Genomförs uppföljningen likvärdigt?

Granskningens resultat

Riksrevisionens övergripande slutsats är att det finns brister i Skolinspektionens uppföljning av tillsynsbesluten. En ändamålsenlig uppföljning bör kontrollera att de identifierade bristerna är åtgärdade och avhjälpda innan ärenden avslutas. Uppföljningen bör även vara transparent, skyndsamt och likvärdig. Med transparent avses framför allt att det ska framgå för en utomstående läsare på vilka grunder besluten är fattade. Med skyndsamt avses att tiden mellan tillsynsbeslut och uppföljningsbeslut inte ska vara längre än nödvändigt. Med likvärdig avses att det för en huvudman inte ska spela någon roll vilken avdelning som genomför uppföljningen.

Även om det finns brister i samtliga de aspekter av Skolinspektionens uppföljning som granskats bör det också framhållas att Riksrevisionen sett grundligt och väl utförda uppföljningar vad gäller frågan om bristerna är avhjälpda samt transparens och skyndsamt i handläggningen.

Uppföljningen kontrollerar inte alltid om bristerna är avhjälpda

Skolinspektionen avslutar många ärenden enbart utifrån huvudmannens skriftliga redovisning, trots att det då kan vara svårt att avgöra om en brist verkligen har avhjälpats. Huvudmannens skriftliga redovisning redogör sällan för resultatet av de åtgärder som vidtagits, och det är ovanligt att Skolinspektionen inhämtar sådan information när man inte genomför uppföljningsbesök. En av de vanligaste bristerna som Skolinspektionen identifierar gäller trygghet och studiero. I mer än hälften av dessa fall gör Skolinspektionen inget uppföljningsbesök utan avslutar ärendet enbart utifrån huvudmannens skriftliga redovisning.

Transparensen brister ofta vid avslut av ärenden

I många fall motiverar inte Skolinspektionen beslutet att avsluta ett uppföljningsärende, och det framgår sällan hur man har bedömt att bristerna är avhjälpna. Eftersom det också är ovanligt att huvudmannen redovisar resultatet av de åtgärder som vidtagits är det ofta svårt för en utomstående att förstå på vilka grunder ett ärende har avslutats. Inom Skolinspektionen finns det inte någon samsyn om hur motiveringar ska skrivas i beslut om avslut.

Uppföljningen görs vanligen skyndsamt men det finns för många undantag

Enligt Skolinspektionens riktlinjer ska uppföljningsbeslut inte tas på underlag som är äldre än tre månader, men detta görs ändå i ungefär en tredjedel av de ärenden som det finns tillgänglig statistik på. I vissa fall tar det mycket lång tid från det att en redovisning har lämnats in till det att Skolinspektionen gör ett besök alternativt fattar ett beslut. De inledande tillsynerna tidsbestäms på ett tidigt stadium och planeras in i inspektörernas kalendrar. Däremot är det få enheter som har en systematisk modell för att planera in uppföljningarna, utan de får utföras när det finns tid vid sidan av allt annat som inspektörerna ska hantera.

Omotiverat stora variationer mellan Skolinspektionens avdelningar

Regelbunden tillsyn och uppföljning av tillsynsbeslut bedrivs vid Skolinspektionens samtliga regionala avdelningar. Riksrevisionens bedömning är att likvärdigheten mellan avdelningarna brister. Det finns skillnader när det gäller hur ambitiöst avdelningarna planerar och lägger upp sina uppföljningar, och hur ofta inspektörerna åker ut på uppföljningsbesök. Sammantaget kan dessa faktorer påverka utfallet av en uppföljning. Dessutom finns det stora skillnader i handläggningstider och i vilken utsträckning avslutsbeslut motiveras.

Rekommendationer

Riksrevisionen lämnar utifrån granskningens resultat och slutsatser följande rekommendationer till Skolinspektionen:

- Skolinspektionen bör i högre grad se till att uppföljningsärenden inte avslutas förrän brister är avhjälpna, genom att
  - se över resursfördelningen och prioriteringar inom myndigheten
  - åstadkomma en samsyn inom organisationen om vilka slags ärenden som alltid bör följas upp med besök
  - kräva in uppgifter om uppnådda resultat när uppföljningsbesök inte genomförs.
- Skolinspektionen bör säkerställa transparensen genom att tydliggöra att samtliga beslut ska motiveras.
- Skolinspektionen bör säkerställa att uppföljningar genomförs skyndsamt genom att på ett systematiskt sätt planera in dessa i tillsynsverksamheten.
- Skolinspektionen bör säkerställa en ökad likvärdighet i uppföljningen genom att
  - regelbundet jämföra och analysera avdelningarnas uppföljning av tillsynsbesluten
  - se till att avdelningarna i viktiga avseenden arbetar mer enhetligt.

Appendix 3. Tidöavtalet om tillsyn av skolväsendet

Tidöavtalet: Överenskommelse för Sverige

TIDÖAVTALET: Likvärdig skola med kvalitet i hela landet

Ökade befogenheter för Skolinspektionen

Skolinspektionens tillsynsuppdrag breddas till ett ökat uppdrag att följa upp skolors resultat utifrån objektiva kvalitetskriterier (utifrån bl.a. elevsammansättning och externt rättade prov).

Skolinspektionen ska göra fler inspektioner, i högre grad även oanmälda, i alla skolverksamheter och fler inspektioner i skolverksamheter som tidigare fått ett föreläggande. Vid beslut om inhibition av Skolinspektionens beslut att dra in tillståndet för en skola ska domstolen särskilt beakta risken av att fortsatt verksamhet leder till att barn och elever får illa, den ekonomiska förvaltningen missköts eller offentliga medel finansierar annan verksamhet än avsett.

[Tidöavtalet \(tt.se\)](https://tt.se), s 53-54.

Appendix 4. Lista över vitesbeslut som inte gått till verkställande

Skolinspektionen har sedan HFD-domen i maj 2020 fattat beslut om att lägga ner ca 150 tillsyns-ärenden där inspektionen utfärdat vite till huvudmannen, sammanlagt på över 100 mkr. I inget av dessa fall har skolinspektionen begärt verkställighet hos förvaltningsrätt.

Sedan 2024 har Skolinspektionen inte redovisat enskilda viteärenden (som tabellerna nedan), men har uppgivit att under perioden jan-nov 2024 har 17 beslut om vitesförelägganden fattats på sammanlagt 37 mkr (inkl ovan). Ganska naturligt så har åtgärdfristen inte löpt ut på många av dem, så inga viten har gått till verkställan då.

Arkiverad källa: <https://www.skolinspektionen.se/statistik/statistik-om-tillsyn/statistik-over-viten/>

Nedan har ärenden med datum för vitesbeslut efter maj 2019 tagits med.

Ärendenummer	Skolenhet/verksamhet	Inspektionsform	Datum för vitesbeslut	Vitesbelopp enligt beslut	Utdömandedatum	Vitesbelopp enligt fastställande
2017:5919	Vuxenutbildningen	Regelbunden tillsyn	2019-05-07	170 000		
SI 2019:800	Degebergskolan	Tillsyn utifrån individärenden	2019-05-09	300 000		
SI 2019:2184	Hierneskolans F-9	Tillsyn utifrån individärenden	2019-05-10	300 000		
SI 2019:1865	Nils Holgerssongymnasiet	Riktad tillsyn – generell	2019-05-13	500 000		
2016:4986	Malmsjö skola	Regelbunden tillsyn	2019-05-14	1 600 000		
SI 2019:1927	Lindholmen tekniska gymnasium 1	Riktad tillsyn – generell	2019-05-22	1 600 000		
SI 2019:1927	Lindholmen tekniska gymnasium 2	Riktad tillsyn – generell	2019-05-22	1 200 000		
2017:5648	Hammaskolan	Regelbunden tillsyn	2019-05-27	300 000		
SI 2019:1196	Gyllenforsskolan	Riktad tillsyn – generell	2019-05-27	500 000		
2018:10952	Tännö skola	Riktad tillsyn – generell	2019-05-28	600 000		
2016:4740	Gällkvistskolan	Regelbunden tillsyn	2019-06-03	400 000		
2018:9285	Schillerska gymnasiet 3	Regelbunden tillsyn	2019-06-11	1 200 000		
2018:178	Carl Johanskolan	Regelbunden tillsyn	2019-06-12	600 000		
SI 2019:1661	Brandströmska skolan Nylöse	Riktad tillsyn – generell	2019-06-13	600 000		
2018:6280	Jens Billeskolan 7 - 9	Regelbunden tillsyn	2019-06-13	400 000		
2018:7002	Grundskoleverksamhet	Regelbunden tillsyn	2019-06-17	500 000		
2018:7004	Anpassad grundskoleverksamhet	Regelbunden tillsyn	2019-06-17	500 000		
SI 2019:2741	Mohedaskolan	Riktad tillsyn – generell	2019-06-18	600 000		
2018:1769	Jokkmokk sameskola	Riktad tillsyn – generell	2019-06-19	300 000		
2018:9282	Bergsgårdskolan 4-9	Regelbunden tillsyn	2019-06-24	2 000 000		
2018:7487	Aniiragymnasiet	Regelbunden tillsyn	2019-07-01	500 000		
SI 2019:3342	Praktiska Gymnasiet Skövde	Regelbunden tillsyn	2019-07-01	650 000		
SI 2019:207	Yrkesgymnasiet Sollentuna	Regelbunden tillsyn	2019-07-04	500 000		
2016:10801	Anpassad grundskoleverksamhet	Regelbunden tillsyn	2019-07-04	400 000		
2016:10802	Anpassad gymnasieskoleverksamhet	Regelbunden tillsyn	2019-07-04	300 000		
SI 2019:208	Yrkesgymnasiet Stockholm	Regelbunden tillsyn	2019-07-10	500 000		
SI 2019:3570	Ej relevant	Riktad tillsyn – generell	2019-08-16	50 000		
2018:8190	Ej relevant	Tillsyn utifrån individärenden	2019-08-22	200 000		
2018:11272	Gymnasieverksamhet	Regelbunden tillsyn	2019-08-23	7 000 000		
SI 2019:4693	Videdals privatskolor	Tillsyn utifrån individärenden	2019-08-27	600 000		
2018:7007	Gullviveskolan	Regelbunden tillsyn	2019-09-06	800 000		
SI 2019:3732	Stenbocksskolan	Tillsyn utifrån individärenden	2019-09-10	300 000		
2018:7402	Rådaskolan	Regelbunden tillsyn	2019-09-24	700 000		
SI 2019:6951	Grundskoleverksamhet	Tillsyn utifrån individärenden	2019-10-02	300 000		
SI 2019:2670	Landskrona School of Sports	Riktad tillsyn – generell	2019-10-04	300 000		
SI 2019:5403	Norrevångsskolan	Tillsyn utifrån individärenden	2019-10-17	300 000		
SI 2019:7324	Kvidinge skola	Tillsyn utifrån individärenden	2019-10-28	240 000		
SI 2019:349	Futurum	Regelbunden tillsyn	2019-10-31	750 000		
SI 2019:7239	Förskoleverksamhet	Tillsyn utifrån individärenden	2019-11-07	300 000		
SI 2019:5910	Elof Lindälvs gymnasium Enhet 4	Regelbunden tillsyn	2019-11-12	500 000		
2017:5928	Uppvidinge gymnasieskola	Regelbunden tillsyn	2019-11-12	100 000		
SI 2019:5847	Pajala Centralskola	Riktad tillsyn – generell	2019-11-20	500 000		
SI 2019:5697	Bokelundsskolan H	Regelbunden tillsyn	2019-11-20	600 000		
SI 2019:5698	Bokelundsskolan M	Regelbunden tillsyn	2019-11-20	500 000		
2017:5447	Odengymnasiet	Regelbunden tillsyn	2019-11-27	150 000		
2018:9162	Gamestadsskolan H	Riktad tillsyn – generell	2019-12-02	500 000		
2017:6051	Kangos Kultur- o ekologiskola	Regelbunden tillsyn	2019-12-11	300 000		
SI 2019:6292	Pårups skola	Riktad tillsyn – generell	2019-12-13	1 200 000		
SI 2019:7907, SI 2019:	Åkerskolan	Tillsyn utifrån individärenden	2019-12-17	300 000		
2018:6530	Hässelbygårdsskolan	Regelbunden tillsyn	2019-12-18	2 500 000		
SI 2019:5694	Förskoleverksamhet	Regelbunden tillsyn	2019-12-18	500 000		
SI 2019:5695	Fritidshemsverksamhet	Regelbunden tillsyn	2019-12-18	500 000		
2018:10812	Thoren Innovation School Göteborg	Regelbunden tillsyn	2019-12-20	500 000		
2018:9610	Tulinkisuando Friskola	Regelbunden tillsyn	2020-01-24	300 000		
2018:9165	Skälltorpskolan 7-9	Riktad tillsyn – generell	2020-01-28	1 200 000		
SI 2019:6436	Gårdeby friskola	Regelbunden tillsyn	2020-02-11	300 000		
SI 2019:6448	Kusmarksskolan	Regelbunden tillsyn	2020-02-18	850 000		
2018:6512	Emanuelskolan	Regelbunden tillsyn	2020-02-20	600 000		

Ärendenummer	Skolenhet/verksamhet	Inspektionsform	Datum för vitesbeslut	Vitesbelopp enligt best	Utdömandedatum	Vitesbelopp enligt fastställande
SI 2019:7885	Emanuelskolan	Riktad tillsyn – generell	2020-02-20	400 000		
SI 2019:5908	Hierneskolans	Tillsyn utifrån individärenden	2020-03-02	300 000		
SI 2020:1462	Enöglaskolan	Riktad tillsyn – generell	2020-03-04	950 000		
2018:6544	Snösåtraskolan	Regelbunden tillsyn	2020-03-06	1 500 000		
SI 2019:9048	Rävlandaskolan F-5	Riktad tillsyn – generell	2020-03-10	700 000		
SI 2019:7975	Mariaskolan	Regelbunden tillsyn	2020-03-11	300 000		
SI 2020:1148	Norretullskolan	Tillsyn utifrån individärenden	2020-03-17	300 000		
SI 2019:2377	Lindholmens tekniska gymnasium 1	Riktad tillsyn – generell	2020-03-19	2 600 000		
SI 2019:1927	Lindholmens tekniska gymnasium 2	Riktad tillsyn – generell	2020-03-19	2 400 000		
2018:2565	Ekebyholmsskolan	Riktad tillsyn – generell	2020-03-31	100 000		
2018:9285	Schillerska gymnasiet 3	Regelbunden tillsyn	2020-05-13	1 400 000		
2018:7487	Aniaragymnasiet	Regelbunden tillsyn	2020-05-25	700 000		
SI 2020:392	Åkerskolan	Regelbunden tillsyn	2020-06-23	600 000		
2018:10811	Thoren Business School Malmö	Regelbunden tillsyn	2020-06-25	500 000		
SI 2020:1462	Enöglaskolan	Riktad tillsyn – generell	2021-02-17	950 000		
SI 2019:7975	Mariaskolan	Regelbunden tillsyn	2021-02-23	200 000		
SI 2019:5847	Pajala Centralskola	Riktad tillsyn – generell	2021-05-12	500 000		
SI 2020:9112	Thoren Business School Sundsvall	Riktad tillsyn – generell	2021-06-16	500 000		
SI 2019:10165	Hvilar Gymnasium Lund	Regelbunden tillsyn	2021-11-09	500 000		
SI 2021:7514	Järdalaskolan	Riktad tillsyn – generell	2022-03-08	1 000 000		
SI 2021:8637	Högalidskolan 7-9	Riktad tillsyn – generell	2022-06-01	600 000		
SI 2019:10165	Hvilar Gymnasium Lund	Regelbunden tillsyn	2022-06-28	800 000		
SI 2021:5255	Thoren Framtid i Älmhult	Riktad tillsyn – generell	2022-06-29	500 000		
SI 2022:5780	Thoren Business School Solna	Riktad tillsyn – generell	2022-09-15	500 000		
SI 2022:3889	VFG Jönköping	Etableringskontroll	2022-10-12	300 000		
SI 2021:6382	Vuxenutbildningen	Riktad tillsyn – generell	2022-10-27	1 500 000		
SI 2021:7514	Järdalaskolan	Riktad tillsyn – generell	2022-12-01	600 000		
SI 2022:3189	Friskolan Hjärtat i Vidsel	Etableringskontroll	2022-12-15	300 000		
SI 2022:6072	Magelungens grundskola Älvsjö	Riktad tillsyn – generell	2022-12-21	300 000		
SI 2021:5976	Hvilar Gymnasium Kabbarp	Riktad tillsyn – generell	2023-01-11	800 000		
SI 2022:3140	Sjöparksskolan A och B	Riktad tillsyn – generell	2023-02-07	700 000		
SI 2022:10083	Thoren Innovation School Malmö 2	Riktad tillsyn – generell	2023-02-21	800 000		
SI 2022:7231	Österåkersbygdens friskola	Planerad tillsyn	2023-02-22	300 000		
SI 2022:8685	Thoren Business School Växjö	Riktad tillsyn – generell	2023-02-27	1 000 000		
SI 2022:6894	Anneroskolan	Riktad tillsyn – generell	2023-03-20	1 000 000		
SI 2022:8124	Montessoriskolan Lära för Livet	Riktad tillsyn – generell	2023-04-11	300 000		
SI 2021:8949	Nya Raketskolan 4-6	Riktad tillsyn – generell	2023-05-03	600 000		
SI 2022:9948	Båktorp skola	Riktad tillsyn – generell	2023-05-10	300 000		
SI 2022:2945	Nya Raketskolan 7-9	Riktad tillsyn – generell	2023-06-02	600 000		
SI 2021:8979	Norrtullskolan F-6	Riktad tillsyn – generell	2023-06-12	650 000		
SI 2021:4316	TAU Hantverksskola Gymnasium	Riktad tillsyn – generell	2023-06-14	600 000		
SI 2022:9710	Stockholms Montessoriskola Anne Frank	Planerad tillsyn	2023-06-21	1 500 000		
SI 2022:4579	Västsvenska Gymnasiet	Riktad tillsyn – generell	2023-06-21	600 000		
SI 2023:2847	Växjö Fria Fordons gymnasium	Riktad tillsyn – generell	2023-06-22	550 000		
SI 2023:3611	Thoren Business School Stockholm	Riktad tillsyn – generell	2023-07-03	1 000 000		
SI 2023:303	Hörby Yrkesgymnasium	Riktad tillsyn – generell	2023-08-30	300 000		
SI 2022:7231	Österåkersbygdens friskola	Planerad tillsyn	2023-11-20	200 000		
SI 2023:5500	Malmö Lärlingscenter	Planerad tillsyn	2023-12-19	1 600 000		
SI 2022:6072	Magelungens grundskola Älvsjö	Riktad tillsyn – generell	2023-12-21	300 000		
SI 2023:7729	Gymnasieakademin Göteborg	Riktad tillsyn – generell	2023-12-21	600 000		
SI 2023:6704	Rådaskolan	Riktad tillsyn – generell	2023-12-21	500 000		

Därtill ska fogas de 17 vitesbeslut som fattats under jan-nov 2024 som inte återfinns i excelfilen från Skolinspektionen längre.

